

ՐԱՏՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՄԻՅԱՍԻ
ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԵԹԱ

ՃԻԼՏ I

ԻՍԹԱՆՊՕԼ, ՅՈՒՆՎԱՐ 28, 1911.

ՆՕ 5

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՆԷՐԷՅԷ ԿԵՏԻՅՈՐ ԻԶ

Միլի հայաթըմըն հալը հաղը-
րը ճիւղմիդի տէ ախլիւնտիւրիւպ, ճիւղ-
տէն վէ մէրադ իլէ, «Նէ՞րէյէ կիտիյոր իլը»
տէյու սիւալ էթմէյէ պիդի մէճպուր գը-
լլայոր : Պու հայաթըմըն կէրէք մէզհէ-
պի, կէրէք սիյասի, կէրէք իգթիսատի
ճիհէթինէ պագսագ քէնտիմիդի վէք
միւշքիլ մէսէլէլէրլէ իհաթա էտիլմիշ պու-
լլայորըլ. — Բիլիսէ Կաթողիկոսալը, Փաթ-
րիգիսանէ ըէթիսիլ, միլլէթ մէճիսի միւն-
գասէմ պիր հալաւ, էհալի կուսալցու-
թիւնլէրէ պորլմըշ, աւրէրիյին միւշքի-
լաթը պիր թարափտան, թիճարէթ վէ
սէնաաթըն տուրդունլուղը պաշգա թա-
րափտան : Սիյասի հայաթըմըն կէրինճէ
զաթէն պիւթիւն մէմէքթին սիյասի հա-
յաթը պիր թագըմ միւշքիլաթ վէ մուամ-
մալար իլէ տուր տըր : Իմաի նէ՞րէյէ կիտի-
յոր իլ, վէ նէ՞ օլաճաղըլ :

Վագաա պու նէվ հալար պիր միլլէթի
մէյուս վէ մէֆթուր գըլմամալը տըրլար :
Մէյտանա չըգան մէսէլէլէրի պիրէր պի-
րէր հալ ու թէսվիյէ էտիպ իլէրի կիթ-
մէք տիր վագիֆէմիլ : Պու միւշքիլաթ ան-

ճագ պիդի տահա զիյատէ իհթիմամա,
տահա զիյատէ պատիւրէթէ, տահա զիյա-
տէ ֆաալիյէթէ սէվգ էտէրլէր : Պիդիմ
իչիւն պու կիւն էհէմմ սիւալ, մէյտանտա
միւշքիլաթըն պուլունուպ պուլունմամալը
տէյիլ, ապ սիւալ շու իքիսէն իպարէթ տիր-
եանի, 1. Հալլըլա մէյուլ օլտուղումուլ
մէսէլէլէր հայաթի մէսէլէլէ՞ր մի տիր,
հօղսա էհէմմիյէթճէ սանի օլան շէյլէ՞ր մի
տիր, 2. Պու մէսէլէլէրի հալ ու թէսվի-
յէ էթմէք իչիւն իթթիսալ էթտիլիմիլ
մէսէլէր վէ էսասլար տօղրո՞ւ մը, տէյիլ մի :

Էվվէլա շունը իֆատէ էտէլիմ քի պու
կիւն միլլէթիմիլ հալը հաղըր վէ միւս-
թագպէլ իչիւն հայաթի օլան մէսէլէլէր
իլէ օղրաշմագտա պուլունտըղընտան թէպ-
րիքէ շայան տըր : Վէ չիմոի անլէրաէն պիրի-
նի, եանի, նուֆուլ ու սէլահիյէթ մէսէլէ-
սինի էլէ ալալըմ : Միլլէթ ումուրընըն ի-
տարէսինտէ նուֆուլ վէ հիւքիւմէթ
սահիպլէրի քիմլէրօլաճագ տըր :

Շիմոիյէտէք միլլի ումուրտա իճ-
րաի նուֆուլ էտէն պէլի պիր սընֆ
կղնրլէր իտի : Հիւքիւմէթ նաղարընտա միլ-
լէթին ըէիալէրի անլէր տիր, մէճլիսլէրտէ
րիյասէթ՝ անլէրին եէտինտէ պուլունույօր,
միլլէթին էմլաք վէ արաղիսինին իտարէ-
սի չօգճա օ սընֆըն էլինտէ տիր : Միլ-

լէթին կերէք մատտի կերէք խուսուսա տին հայաթընտա անլէրին նուֆուզ ու թէսիրի ազիւմ օլմուշ տըր : Կաթողիկոս տան՝ պիր քէօյ Քահանայարնա վարանա տէք էհալի անլէրէ միւմթալ պիր սընֆա տէյու պագըպ էօյլէ հիւրմէթ էյլէմիշ տիրլէր : Պու պէօյլէ օլմալը մը տըր : Պու կղերլէր սընֆընըն միլլի հայաթտա պէօյլէ պիր մէվգի թութմասը ճախ՝ մի տիր : Անլէր պու հագգ ու սէլահիյէթէ նէրէտէն մալիք օլույօրլար : Վէ էկէր շէրի պիր թարիզլէ եա պիր էսաս իւզէրինէ անլէր պու սէլահիյէթէ մալիք իսէլէր , պու սէլահիյէթլէրինի տօղրու իսթիմալ էտիլօյլար մը , եօգսա սուի իսթիմալ օ տէրէճէյէ վարմը՝ մը տըր քի , արթըգ անլէրին միլլէթ ումուրընտա էօյլէ պիր սէլահիյէթ վէ նուֆուզ իսթիմալ էթմէլէրինէ մահալ վէ միւնասիպէթ գալմամը՝ տըր :

Պու կիւն ադալլի շու սօն նօղթա հագգընտա նիշէլէրին էֆքեարը փէք մուլայէն տիր : Կղերական սընֆ մանէվի վէ ալլադի խուսուստա օ գատար տիւչկիւն պիր հարտա պուլունմագտա տըր քի աչըգ օլան մէմուրիյէթլէրէ լայըգ առէմլէր պուլմագ միւլքիլլէշմիշ , վէ պիւթիւն սընֆճա անլէրին աթվար վէ սիրէթինտէն պիւթիւն միլլէթ միւթէշէքքի պուլունմագտա հաթթա նէֆրէթ էթմէքտէ տիր : Շու հալտա էկէր կղերական սընֆ ֆիլվագը ումուրը միլլէթտէ մէշու նուֆուզ ու սէլահիյէթէ մալիք իսէլէր պիլէ , պու սէլահիյէթլէրինի իսթիմալ էթմէզաէն էվիլէ անլէր քէնտի քէնտիլէրինի իսլահ էթմէլի տիրլէր , անլէրին արասընտա էսասի պիր թէնսիգաթ իճրասընա էշտտի լուզում վար տըր :

Լաքին նիշէլէր պու մէսէլէտէ պիր աւտըմ տահա իլէրի կիտիպ կղերական սընրֆըն պէօյլէ պիր սէլահիյէթ եա նուֆուզա հագգը պուլունտըղընընընար էտիյօրլար : Պու սէլահիյէթի անլէր օլսա օլսա տինտէն , Խրիսթիանըգտան , Բիլիսէտէն ալ-

մըշ օլուրլար : Հալ շու քի պագըլար պու զիքը օլունան մէնպալարըն առէմլէրէ քէնտի պիրատէրլէրի իւզէրինէ նուֆուզ ու սէլահիյէթ վէրմէյէ հագգը օլուղընը գապուլ էթմէյօրլար : Ատէմլէր քիլիսէնին , Խրիսթիանըղըն , հաթթա տինին էսասընը թէշքիլ էյլէյէն մէպտէլէրին հագգիգաթընա չիւպհէ էթմէքլէ պիւթիւն կղերականուրթիւնըն թէմէլինի խարապ էթմիշ օլույօրլար : Իմտի պու մէսէլէյէ պու իքի ճիհէթտէն նազար էտէնլէր պիւթթապիլ կղերլէրէ միլլի ումուրտա նուֆուզ ու սէլահիյէթի զասպ էթմիշ քիմսէլէրէ կիպի պագարադ՝ անլէրէ իզհարը խուսուլմէթ էտիյօրլար : Վէ միւմքին մէրթէպէ պու սէլահիյէթի անլէրին էլլէրինտէ ալմաղը մուգատտէս պիր վազիֆէ առտ էտիյօրլար :

Ումուրը միլլէթտէ նուֆուզ ու սէլահիյէթ իսթիմալ էտէն պիր սընֆ տա զէնկիւնլէր տիր :

Վագատ արամըզտա էվրօփա միյալընճա զէնկին տէնէճէք քիմսէլէրիմիլ փէք ալ տըր : Լաքին ֆարգ էթմէլ , պիր շէհիրտէ եա հաթթա պիր քէօյտէ պիլէ առտի էհալիտէն պիր ալ զիյատէ փարասը եա միւլքի պուլունան պիր քիմսէ եա պագը քիմսէլէր օ ճիւզի ֆուղա սէրվէթ սայէսինտէ պիրէր իշխան քէսիլիպ , մատունյարը իւզէրինէ պէօյիւք նուֆուզ ու սէլահիյէթ իշէտիյօրլար : Միլլէթ ումուրունտա , թաղականտա եա քիլիսէ իշէրինտէ էօյլէ «իշխան» աղալարըն սէօղիւ օլմալը , եօգ իսէ անլէր պիր չօգ միւլքիլթ լաթ չըգարըպ քէնտիլէրէ գարշը գօյանլարը զարար ու զիյանա օղրատըրլար : Միլլէթին մէճլիսինէ պու զէնկինլէր սիվիշլիլէր , քիլիսէնին էմլաք ու ագարընըն իտարէսի պուլունարըն ըէյինէ հէվալէ էտիլիր , քէնտիլէր օգումագ եազմագ պիլմէսէլէր , վէ էլլէրինտէն պիր շէյ կէլմէսէ պիլէ՝ պուլնար մէքթէպլէրի իտարէ էթմէ-

լիւն, մուալիմներ վե մուալիմներ անկէ-
րին քէյֆինէ մուվաֆրդ կէլէնէրտէն
սէչիլմէլի տիր: Հաթթա Քահանայար
եա վարդար անկէրին իսթէտիյի սուրէթ-
տէ մուամէլէ էթմէզլէրտէ անկէր հէր շէյի
ալթիւսթ էտէպիլիլլէր: Սէլահիյէթ՝ սէր-
վէթ վէ փարա իլէ օլուր: Իշթէ պու սըն-
ֆըն էսաւը պու տըր: Պու ֆիքր շիմսի-
յէտէք արամըզտա էփէյի ումումի իտի:
Նիմսի պունա սա շիւպհէ էտիլմէքտէ
տիր: Պիր առէմին էլինտէ տիկէրլէրտէն
պիր աղ զիյատէ մաստէն փարչասընըն պու-
լունմասը, էախօտ պիրինին էճտատընտան
քէնտինէ պիր գաչ ալուճ թօփրաղըն իս-
թիմալընա միրաս հագգը տիւշմէսի ճնուն՝
տիկէրլէր իւզէրինէ նուֆուզ ու սէլահի-
յէթ եիւրիւթմէսինէ նէտէ՞ն միւնասիպէթ
վէրիյօր: Պիր միլլէթ արասընտա սէրվէ-
թին նուֆուզ մէնպաը օլմասը տօղրու սա-
յըլմայօր:

Միլլէթ արասընտա պիր նուֆուզ մէն-
պաը տա սիննմէ պէօյիլլիլի տիր: Վա-
լիտէյն՝ էվլատ իւզէրինէ, պէօյիւք պիրա-
տէր՝ քիւչիւքլէր իւզէրինէ, պիր ճէմաաթ
իլինտէքի իսթիյարլար կէնճէր իւզէրինէ
նուֆուզ եիւրիւտիւյօրլար: Վագաա, սիննճէ
պէօյիւք օլանլար տահա զիյատէ թէճրի-
պէքեար օլտուգլարընտան նիչէ սըրալար-
տա տահա էյի նասիհաթ վէրէպիլիլլէր
վէ հիւքմէրի տահա սէլիմ օլապիլի, լաքին
պաչգա սըրալարտա տա կէնճէր տահա
քէպքին վէ իչէք ֆիքրէ մալիք օ-
լարագ տահա վասի պիր տաիրէյի տահա
տագիգ պիր սուրէթտէ կէօրէ պիլիլլէր:
Շու հալտա իսթիյար վէ եաշը սընֆըն
կէնճէր իւզէրինէ նուֆուզ վէ սէլահիյէթ
իլլէթմէլէրինէ հիչ պիր մէճպուրիյէթ եօգ
տըր: Պու մէսէլէ տախի արամըզտա մէվ-
զուը պահա օլույօր: Պու պէօյլէ օլմալը՝ մի-
տըր: Միլլէթ արասընտա իսթիյարլար՝
մի, եօգտա կէնճէր մի սէլահիյէթէ մալիք
տիրլէր:

Միլլէթ արասընտա նուֆուզ ու սէլա-
հիյէթ իլլէտէն պիր սընֆ տա օգուսնուշ-
լար տըր: Պիր քիմնէ պիր մէքթէպտէ
մուալիմ օլուպ պիր թագըմ՝ չօճուգլար
եա կէնճէր իւզէրինէ նուֆուզ իլլէտիր.
անկէրէ էմր էտէր, էմրինէ իթաաթ էթ-
մէզլէրտէ անկէրի թէտիպ էտէր: Պիր քիմ-
սէ գալէմ՝ սահիպի օլուպ քիթապ եա
զագէթա եազապիլտիյի իլին պաչգալա-
րըն քէնտինին սէօլլէրինէ իթիմատ էտիպ
քէնտի կիպի տիւշիւնմէլէրինի թալէպ է-
տէր, վէ էհալի իւզէրինտէ նուֆուզ իշ-
լէթմէք իսթէր: Պու տախի տաիմա տօղ-
րու օլամալ: Պու օգուսնուշլար, պու մուալ-
լիմէր վէ մուհարրիլլէր նիչէ տէֆա պու
մէվգիլլէրինի քէնտի մէնֆաաթլարընա իս-
թիմալ էտիպ ճահիլ էհալիյի քէնտի էֆ-
քէտըլարընա էսիր էտիյօրլար:

Էլպէթ պիր տէ սիյասի գուշվէթէ
մալիք օլանլար վար տըր քի անկէր տէ պիր
թագըմ մաստի գուվլէթէ մալիք օլտուգ-
լարը իլին տիկէր առէմլէր իւզէրինէ նու-
ֆուզ ու թէէսիր իսթիմալ էթմէքտէ
տիրլէր:

Իմսի հէփ պու տաիրէլլէրի թահթը
նազարը միւթալապա ալըր իսէք, չու
պիր ումումի էսասա վասըլ օլուրըզ քի,
առէմլէր արասընտա պիր սընֆըն տիկէր-
լէր իւզէրինէ նուֆուզ ու սէլահիյէթ իշ-
լէթմէյէ հագգլարը օլմայըպ ապ նու-
ֆուզ պիննէֆի էհալինին եէտինտէ տիր,
վէ հէր քէս քէնտի հագգընա վագըֆ
վէ սահիպ օլուա, օ զէման միլլէթ արասըն-
տա պէօյլէ նուֆուզ իլլէտէն ֆէրուլլէր եա
սընֆլար գալմայըպ հէր քէս քէնտի տաի-
րէսինտէ քէնտի հուգուգուսը մուհաֆալա
էտէճէք տիր:

Իլլէթ արամըզտա պու կիւնլէրտէ շէ-
տիտ միւպահասաթ վէ ճիտտի ֆաալիյա-
թա պաիս օլան խուսուս պու սէլահիյէթ
վէ նուֆուզ մէսէլէսի տիր: Վէ աչիքեար
տըր քի պու միւպահասաթ պիզիմ միլլի

հայաթըմընըն էն տէրին տափհէսինէ, պին-
նէֆա միլլէթին գալպկեհաճնա եանի տին,
քիլիսէ, աիլէ, թիճարէթ, մէքթէպ,
մէճլիս վէ սաիրէյէ թէալլիւզ էտէր:

Ձաննըմըզճա պու կիւն Փաթրիգխանէ,
մէքթէպլէր, վանքլար մէսէլէլէրի, կու-
սակցական, Սօսիալիսթիգ, Սօցիալ-Տէմօզ-
լաթիգ միւճատէլէլէրի հէփ պու մէվզուրն
էթրաֆընտա տէվր էտիյօրլար, վէ իշթէ
պիլ միլլէթճէ պուրայա, եանի նուֆուզ
ու սէլահիյէթ մէրքէզինի թաահիհ էթմէ-
յէ տօղրու կիտիյօրիլ:

Ե. Կ. Դ.

ԲԵԻՍ ՀԵՏԼԻՆԻՆ «ԲԱՀՆԻԻՄԱ»ՅԱ ՄԵՔԹՈՒՊԸ

Մ. Ամէրիգանըն Եէյլ տար իւլ ֆիւնու-
նընըն րէիսի Տօգ. Հէտիլիյէ պիր մէքթուպ
եազըպ, «Թիւրքիա էհալիսինի խաարէ ի
մէչրութէտէ միւհըմ վէ պագի հըֆզ
էթմէք իշիւն լազըմ կէլէն իւշ եա տէօրթ
էտապլար սիպին զաննընըզճա նէ խտ-
լէր, անլէրի՝ 1000 քէլիմէլի պիր պէնա
իլէ իֆատէ էսէրսէնիլ անը պիլ մէսէրրէ
Բահնիւմաւա թապ ու նէչր էտէրիլ»
տէմիլ իտիք: Բէիս Ա. Թ. Հէտիլ Ամէրիգա
վէ էվրօփաճա մարուֆ իլմի իգթիսաւա
մուալլիմի վէ թիճարէթ վէ սիյասիյաթ
իւզլէրինէ պիր չօգ էսէրլէր գալէմէ ալմը
օլան մէշհուր պիր մուհարրիւր, Պէրլին տար
իւլ ֆիւնունընըն Բօղէվէլթ Փրօֆէսօրը վէ
օն պիր սէնէտէն պէրու Եէյլ տար իւլ
ֆիւնունընըն րէիսի օլուպ, միւմաիլէյհ
Թիւրքիա էհալիսինէ գարչը իշթիւրաքը
հիսա թաչլյան, վէ Ամէրիգաւա թահիլ ի
իլմ իլէ օղրաշմագ իսթէյէն էրմ. կէնճ-
լէրէ քէնաի մէքթէպլիստէ հէր պիր սու-
հուլէթի վէրմէյէ հազըր օլան մուգթէտիւր
վէ նէճիպ պիր զաթ տըր: Պինաէն ալէյհ
միւմաիլէյհին մէգքիւր սիւալըմըզա վէր-
տիլի ճէվապ ճիւմէլին ճիտաէն թամիլ
էթմէսինի տէյէր:

Միւմաիլէյհ Եազըյօր.—

Սէվկիլիլ ԵՃէնէի,

Մէֆրուպընըզսաֆի սիւաշա ճէվապ
վէրմէի իշիւն 1000 ֆէլիմէյէ հաճէք Եօզ
սըր: Պաշգաշար իւզէրինէ պիր քազըն
գուշուս ու քահիսաք գօյան իսմէն աշ-
նի գուշուս ու քահիսաքը պիւննէմ
ֆէնէիսի իւզէրինէ սէ գօյմաշա հազըր
օլմալը սըր: Վէ պու քահիսաքա եա-
լընըզ ֆէնէիսին իշիւն կէշիլի սըրա-
շարսա սէյիլ՝ Մագաք ֆէնէիսին կիւն կէշ-
իլի միւնասիպէրլէրսէ պիլէ սըգը սը-
գըյա իթքիյա էթմէլի սիւ: Պունու եա-
փան պիր միլլէք հիւլիւմէք ի մէշրու-
քէյէ մալիֆ օլապիլիւր, պունը եափա-
մաշան պիր միլլէք աւնա մալիֆ օլաւմագ:
Խուշուշէ
ԱՐԹՈՒՐ Թ. ՀԵՏԼԻ

Բէիս Հէտիլին պու ճէվապընըն էհէմ
միլլէթինի խաարէ ի մէչրութէտէքի չի-
զըսա թէճըրիւպէմիլ պիլէ խապթ էյ-
լէմիլ տիր: Ատէմէր պաշգալարըն խա-
թալարընը գօլայ գօլայ թէնպիս վէ մու-
խէզէ էտէպիլիլէր, լաքին քէնաիլէր այնի
մէվգիստէ եա միւշապիհ հալ ու քէյֆի-
յէթլէր թահթընտա պուլունտուգլարընտա՝
մուալիէզէ էթտիլլէրի եանըլ մէսէլլէրի՝
շիմաի քէնաիլլէրին իշիւն կէլիլի ի-
շիւն քէնաիլլէր տէ իթթիլիսալ էթ-
մէյէ պաշալարլար, պու խտ հուրլիլէթ
վէ մէչրութիլէթ իշիւն չալըշանլարըն ճիտաի-
յէթինէ տաիր գալպլէրտէ չիւպհէլէր հապը
էտիյօր: Արամըզտա հալ պէօլլէ օլմասը մի-
Գուվլէթ քիւմին էլինէ կէշէրսէ անըն պիր
միւսթէպիս օլմասը թէհիլլէսի վար աըր, վէ
էհալիմիլ՝ հիւքիւմէթ պաշընտա պուլու-
նանլարըն, քէնաի իշլէրինէ կէլիլի սըրա-
լարտա Համիտեան մէսէլլի իթթիլիսալ էթ-
տիլլէրինի զանն էտինճէ մէչրութիլէթ
տէն իւմիս քէսմէքաէ տիրլէր: Պիլիմ
միլլի հայաթըմըզտա տա պու շէյ փէք

աչըգ կեօրիւլիւյօր : Ազասակաւ ըզ տէ-
յէնէր մուխալիֆ թարաֆտա թագ-
պիհ էթաիլէրի ուսուլարը քէնաի իշ-
լէրինէ կէլինճէ քէնաիլէր տէ իսթիմալ
էտիյօրլար : վէ պու շէյ էհալինին հու-
րիյէթ վէ մէշուլթիյէթէ օլան իմանընը
սարսըյօր : Իմաի ըէիա Հէալինին թափի-
յէսինտէրի էսասլարը շու իքի գազիյէլէրլէ
թարիֆ էաէպիլիլի իզ, շէօյլէրի, 1. Հագի-
դի հուրիլիյէթ պիլի թագըմ գույուտաթ
վէ թահաիտաթ իլէ միւմֆին տիր : Հէր
քէս հէր ազլընա տիւշէնի եափմագլէ տէ-
յիլ, անճագ պիլի թագըմ հագիգաթլարա
թէվֆիդէն մուամէլէ էթմէքլէ հուրի օլա-
պիլիլի : 2. Հագիդի մէշուլթիյէթ եալընըզ
պիլի թագըմ ֆէրալէրին եա պիլի ֆըրզա
եախօսա պիլի սընֆըն հուրի օլմասը իլէ տէ-
յիլ, անճագ պիլի միլլէթին հէր պիլի ֆէր-
տինին սյնի հուրիլիյէթէ մալիք օլմասը իլէ
միւմֆին տիր :

Պունլարըն պիլի ֆիլիլ թաթպըզը փէք
կիւճ իսէ տէ, էկէր իտարէի մէշուլթէյի
իպգա էթմէք իսթէյօր իսէք, պունլարա
րիայէթէն մուամէլէ էթմէմիզ լազըմ ի-
սիլինի տէ ունուլթմայալըմ :

Յ. Դ. Գ.

ԱՆՎԱՆԸ ՆԱԶԸՐԻՏ

Պաղտաս իսաթթը.—Պու կիւն մէյտան-
տա պիլի «Պաղտատ խաթթը» մէսէլէսի
վար տըր : Նէ՞ տիր պու մէսէլէ : Պաղտատ
տէմիր եօլ խաթթընըն ինչասընա պաշլա-
նըլալտան պէրու Ալմանիա իլէ Ինկիլթէրրա
վէ Ֆրանսա արասընտա մէվզու ը պահս
օլան խուսուս շու իսի քի, սօն իքի տէվ-
լէթլէր Պաղտատ խաթթընըն պէյնէլ տիւ-
վէլ պիլի խաթթ օլմասընը թալէպ էտէր-
լէր, Ալմանիա իսէ խաթթը մէզքիւ-
լին Ալմանիա հիւքիւմէթինճէ պիլի շու-
մուլը օլմայըպ անճագ Տէօյշ Պանգըն
թահթ ը նազարէթինտէ օլարագ պիլի թա-

գըմ սէրմայէտարանըն պիլի թէշէպպիւսի
խուսուսիսի օլտուղընը իտաիա էտէր ի-
տի : Շու սօն Փօթասամ միւլագաթըն-
տա Ալմանիա հիւքիւմէթինին Բուսիա
իլէ Պաղտատ խաթթընա տաիր պազը միւ-
զաքէրաթտա պուլունմասընտան մէզքիւր
խաթթըն Ալմանիա հիւքիւմէթի թահթ ը
նազարէթինտէ օլտուղու թէհագգուգ էյ-
լէտի : Պու շէյ տէրհալ Ինկիլթէրլին նա-
զար ը տիգգաթընը ճէլպ էտէրէք՝ մէզքիւր
խաթթըն Պասրա քէօրֆէզինտէքի Ինկիլթի
մէնաֆիինէ օլան ալագասընը մէվզու ը
պահս էյլէտիլէր, վէ Պաղտատ խաթթընըն
Իրանա օլան ալագասընա տաիր Ալմանիա-
նըն Բուսիա իլէ միւզաքէրէյէ կիրտիլինի
զիքը իլէ, խաթթ ը մէզքիւրին Ինկիլթէր-
րա մէնաֆիինէ օլան ալագասընը տա՝ Ին-
կիլթէրրա իլէ միւզաքէրէ էթմէսինին լու-
զումընտան պահս էյլէտիլէր : Պու թէք-
լիֆէ Ալմանիանըն նէ տէյէճէյի տահս մա-
լիւմ օլմատը իսէ տէ, պու խուսուստա
Թիւրքիա մաթպուլաթը պէյան ը էֆքեար
էթմէքտէ պուլունտու : Պուրատա իքի
սիւալ մէյտանա կէլիյօր, էվիլէլա, էվրօֆա
տէվլէթլէրի Թիւրքիանըն գըմալարը հագ-
գընտա՝ Թիւրքիա հիւքիւմէթի իլէ պէրա-
պէր իսթիլարէ էթմէյէրէք նէ՞ հագգ իլէ
իճրու ի միւզաքէրաթ էտէրլէր : Պու սիւա-
լա նազարէն Ալմանիա սէֆիրի կէշէն կիւն
Պապ ը Ալիյէ կիտիպ Թիւրքիանըն հիշ պիլի
վիլայէթինէ տաիր Թիւրքիանըն ըրզասը
օլմայարագ միւզաքէրաթ օլմայաճաղընա
տաիր հիւքիւմէթի Օսմանիյէյի թէէմին
էյլէտի : Պու խուսուստա տիկէր տէվլէթ-
լէրին էֆքեարը հալա անլաշըլմամը տըր :
Վէ պու շէյ ֆիքըլէրտէ պազը տէրէճէ
էնտիլէյի մուճիպ օլմագտա տըր : Իքինճի
սիւալ շու տըր.—Ինկիլթէրրանըն Պաղտատ
խաթթընա տաիր միւզաքէրաթա կիրիշէ-
ճէք մէսէլէլէրի վար իսէ, պունը Ալմանիա
իլէ մի, եօգուս տօղրուտան Թիւրքիա՞ իլէ
մի էթմէլի տիր : Պաղտատ խաթթը Թիւր-

քիանըն մալի օլտուղու հալտէ պիթթապի
 Թիւրքիա իլէ միւզաքէրէ էյլէմէք վա-
 ճիպ տիր : Պու մէսէլէտէն պահա էտէր
 իքէն Թաւնին տէյօր, «Իթիրաֆ էյլէմէք
 լազըմ կէլիր քի, Ինկիլիզլէր պիզիմ տօսթ-
 լուղումուզա փէք իթիմատ կէօսթէրէմէ-
 տիքլէրի կիպի, Ինկիլիզլէրին Իրազաաքի
 փօլիթիգալարը սա պիզէ էնտիշէպալիշ
 օլմագտան խալի գալմայօր : Ինկիլիզլէր
 պիզիմ պու զահիրի տօսթլուղումուզ ալ-
 թընտա ֆաալ պիր Իթթիհատը Իսլամ
 փօլիթիգասը կիլլէնտիլինտէն չիւպհէ է-
 տիյօրլար, զանն էտիյօրլար քի պիզ Հին-
 տիսթանը թահրէք էտիյօրիզ, Մըրտա
 թահրէքեաթ ետիւյօրիզ...: Պիզ տէ Ին-
 կիլիզլէրի Իրազաա էէրլէշմէք իսթէր զանն
 էտիյօրիզ, մէմէքէթիմիլին պազը թա-
 ռաֆլարնտա թահրէքեաթ ետիւյօր, պա-
 զը թարաֆլարը՝ քէնտի հիմայէսի ալթըն-
 տա կէնիշ պիր Հիւքիւմէթ Ի Իպլամիյէ
 թէշքիլ էթմէք իւզրէ պիզտէն այըրմազա
 չալըչյօր զանն էտիյօրիզ : Իքի թարաֆըն
 գալպինտէ պիր պիրինէ գարչը պու իթի-
 մատըզլըգ մէվճուտ իքէն հագիգի պիր
 տօսթլուղուն թէէսսիւսի միւմքի՞ն մի տիր» :
 Պու մէսէլէյէ տաիր Սփէիքէյթըր եազար
 իքէն տէյօր, «Էկէր Ալմանիա պու մատ-
 տէյէ տաիր Ինկիլթէրրա իլէ միւզաքէրէյէ
 կիրիշմէք իսթէրտէ, Ինկիլթէրրանըն ըիզա-
 սընը թահսիլ իչիւն շու պիր գաշ չարթ-
 լար էլլէմ տիր, շէյլէքի, Էվլէլա Ալմանիա
 քիլօմէթրօ պաշընա Թիւրքիատան թալէպ
 էթտիլի ֆահիշ թէէմինաթ փարապընտան
 պիլիլիսթիյար վազ կէշմէլի տիր : Սանիէն էկէր
 խաթթըն ինչապընտա պիզ տէ իշթիրաք
 էթմէլի իսէք, պունա Թիւրքիա հիւքիւմէ-
 թինին ըիզասը թահսիլ էտիլմէլի տիր :
 Շունը սա իլալէ էտէլիմ քի Պաղտատտան
 Գէօրֆէզէ գատար օլան խաթթըն Ինկիլիզ
 գօնթրօլը թահթընտա պուլունմասընը թա-
 լէպ էտիյօր իսէք, պու տէմէք տիր քի
 ումուլ Պաղտատտ խաթթընըն իքի տէվլէթ

իտարէսի եա պէյն էլ տիւվէլ պիր իտարէ
 ետինստէ պուլունմասը իմքեանսըզ տըր : »

Արագի մէսէլէսի.— Տէվր Ի Համիտիտէ
 նիշէ էրմէնիլէր ֆիրար էալիպ մէմէքէթի
 թէրք էթմէյէ մէճպուր օլտուղլարնտան
 անլէրին արաղիսինի Գիւրալէր վէ Թիւրք-
 լէր զապթ էթմիշ իտիլէր : Գէզալիք նիշէ
 շէհր վէ քէյլէրտէ պէյլէր վէ միւսիմ
 միւթէհայիգան քէնտի գօնշալարը օլան
 էրմէնիլէրի իսաֆէ էտէրէք ետիստ սալս-
 թէ հիւճճէթլէր չըգարըպ անլէրին էմ-
 լաքընը զապթ վէ զասպ էյլէմիշէր իտի :
 Իլանը մէշրութիյէթտէն սօնրա տիյարը
 էճնէպիլէյէ կիթմիշ օլանլարտան նիշէսի
 ալտէթ էտէրէք քէնտի միլքլէրինէ սա-
 հիպ օլմագ իսթէմիշլէր, վէ պուրա-
 տա գալըպ քէնտի արաղիլէրնի զայիպ
 էտէնլէր մէշրութիյէթտէն իսթիֆատէ
 էտէրէք քէնտի միլքլէրինի իսթիլտատ
 էթմէք իսթէմիշլէր տիր : Պու մու-
 հիմմ մէսէլէ նա՞սըլ հալլ օլունմալը վէ
 պու հագգլար նա՞սըլ իհգագ էտիլմէլի
 տիր : Իքի սէնէտէն պէրու Տալիլիյէ վէ
 Ատիլիյէ նազարէթլէրի չալըչյպ պու պապ-
 տա պիր լայիհա հաղըրլամըչլար, վէ Շու-
 ռաի տէվլէթ մէզքիւր լայիհանըն պիրէր
 նուսիսէսինի մաթպուլաթա թէպիլիզ էտէ-
 րէք, քէնտիսի տէ անը թահթը միւզաքէ-
 րէյէ ալմըշ տըր : Պու լայիհա պիր գա-
 նուն սուրէթինէ վազ էտիլտիքտէ անը
 նէշը էթմէյէ սայ էտէր իզ :

Լաիհանըն շիմտիքի սուրէթինէ տաիր
 Ագասաւառսըն պազը թէնգիտաթը փէք
 եօլընտա տըր : Օ տէյօր քի, պու լաիհա
 էվլէլա անճագ ֆիրարիլէրին զասպ օլուն-
 մըշ արաղիսինի թահթը նազարը միւ-
 թալապայ ալմըշ օլուպ, մէմէքէթտէ գա-
 լըպ տա էմլաքլէրի զապթ օլունմըշ օլան-
 լարըն հուգուգը իհմալ էտիլմիշ տիր :
 Սանիէն, տալպար իչիւն մուայիյէն պիլ
 մէհքէմէ կէօսթէրիլմէմէքլէ կիւճիւյէ եօլ
 աչըլմըշ տըր. Սալիսէն թափու գօշանլարը-

նա տալիս էտիկէն թէրթիպ զայնմէրին հիլէլէրինին էօնիւնիւ ալմաղա քեաֆի օլան նէվաէն տէյիլ տիր :

Պու մէսէլէնին գանաաթպախշ պիր սուրէթտէ հալլ օլունապիլմէսի անճագ պու գանուննամէյի հաղըրլայանլարըն հաղլարը իհգագ էթմէյէ , վէ մաղտուրլարը վաթանա խըտմէթ էտէպիլէճէք մէվգիյէ կէթիրէրէք թօփրագ սահիպի էթմէյէ ճիտաէն չալըյմալարընա միւթէվագգըֆ տրը : Շու տա իգրար էտիլմէլի տիր քի , պու մէսէլէնին էօնիւնաէ պիր չօգ պէօյիւք միւշքիլաթ տա վար տրը :

Քրիսչըն Սայէնն ֆիլիսէսի. Պու քիւլիսէնին ազալարը խաթալըգ վէ էօյիւմիւն խայալը պաթըլ օլտուլունա իթիւգատ էտէրէր , վէ պու իքի շէյին իմքեանսըգ օլտուլընա ճիտաէն ինանան նէ խաթա օլուր նէ տէ էօյիւր տէրէր , վէ խաթալարը պու շէյէ ինանտըրարագ անլէրէ շիֆա վէրմէյէ չալըյրըլար : Պու ֆըրգայը թէէսիս էտէն Միսիս էտի նամ պիր գարը օլուպ , օնա քէնտի թապիլէրի Իքինճի թէճէսիւտ , Տիշի Քրիստոս թէամիյէ էտէրէր : Պու Միսիս էտի պու կիւնլէրտէ խաթա օլուպ վէֆաթ էյլէմիշ օլտուլընաւան Քրիսչըն Սայէննիսթէր իչիւն պու պէօյիւք պիր մէսէլէ օլմուշ տրը : Միսիս էտի հագիգաթէն էօլտիւմի . էօլտիւ իսէ գըյամ էտէճէք մի : Մէգքիւր քիլիսէնին թալիմի սահիհ իսէ Միսիս էտի նասըլ օլուպ տա էօլմիւշ տիր : Շիմաի կէրէք Սայէննիսթէրին վէ կէրէք պաշգալարըն նազարը տիգգաթընը ճէլպ էտէն մէսէլէ պուշարտան իպարէթ տիր : Պիր թագըմ Սայէննիսթէր Միսիս էտիւնին պիր ալտան Քրիստոս կիպի ճէսէտ իլէ գըյամ էտէճէլինի մէմուլ էտիյօրլար , վէ պիր թագըմ էլլէրի սիլաշը պէքճիլէր իլէ Միսիս էտիին մէզարընը մուհաֆաղա էտիյօրլար , պաղըլար իսէ պուշը իմանսըլըգ էսէրի սայըյօրլար : Մէգքիւր քի-

լիսէնին մէմուրլարընտան պիրի շէօյլէ եաղմըլ տրը : « Պու Ինճիլ տէվրինին նիհայէթի տիր : Տիշի Քրիստոս օլան Միսիս էտի տիւնեայա ալտէթ էտէճէք տիր : Պու ալտէթ պու կիւն օլապիլիր , կէլէճէք հաթթա օլապիլիր , եախօտ տահա 10 սէնէ թէէլիւր էտէպիլիր : Լաքին մութլագա օլաճագ տրը : Պին եըլըգ էյամ եագըն տրը : Միսիս էտի էօլմիւշ տէյիլ , հալա պէրհայաթ տրը : »

Լաքին պաղը Սայէննիսթէր տէ Միսիս էտիին գըյամընըն ճէսէտ իլէ օլմալաճաղընը իտտիս էտիյօրլար : Պաղալըմ Քրիսչըն Սայէննիսթէրին պու միւպահաւսէսի նէքրէսէ գարար գըլաճագ տրը : Պիւղիմ իչիւն Միսիս էտի պաշգա հէր հանկը պիր պէշէր կիպի էօլմիւշ օլուպ , պու եօլ իլէ մէգքիւր ֆըրգանըն էսասի թալիլէրինտէն պիրինին պիւթլանը զահիր օլմուշ տրը :

ՄՈՒՒԱՊԵՐԱԹ

ՀԱՅ ԱԻԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՃԷՄԱՍԹՏԱ ՊԻԻՀՐԱՆ

ՓՐՕՖ. ԶԵՆՈՐ ՊԷՋՃԻԵԱՆ, ԱՅՆԹԱՊ

Թիւրքիստա Փրօթէսթանըլը աղիմ պիր պիւհրան իչինտէն կէչիյօր : Բում, Լուսաւորչական վէ էրմ. Գաթօլիքլէր կիպի , պիլ Ինճիլի էրմէնիլէր տէ , ճէմաաթճա պիր թագըմ մուհիմմ մէսէլէլէր հուզուրունտա պուլունույօրըլ : Պունլար պիր եա տիկէր սուրէթլէ հալլ էտիլմէլի տիր. արթըր պէքլէյէմէզ պիր հալէ կէլմիշ տիրէր : Փրօթէսթանըլըն պու տիյարտա միւսթագպէլի պէլքի տէ մէվճուտիյէթի , պու մէսէլէլէրին սուրէթի հալլընա միւթէվագգըֆ տրը : Պունլար սիյասի , միլլի , քիլիսէվի վէ մէզհէպի տիրէր : Պիւտիյիմիլէ կէօրէ անլէրտէն պաղը պէլլիճէլէրի շու աթիտէքիլէր տիր :

1. Ազգապէսարան մէսէլէսի : Պու

մէմբէթատէ այլը պիր ճէմաթ մագա-
մընտա տէվամ էտէճէք իսէք, պիթթապի
պիզէ մէրքէզի պիր իտարէ, պիր Ազգա-
պէսարան լազըմ տըր: Պու նասը՛Լ օլա-
ճագ: Իսմէն պիր Ազգապէսիմիզ վար,
լաքին Ազգապէսարանըմըզ հօգ: Ազգա-
պէսիմիզ փէք միւհթէրէմ, լաքին իխ-
թիյար վէ աճիզ պիր զաթ, մայէթինտէ
տէ պիր Ազգապէսարան հէյէթի, հագի-
գաթէն Փրօթէսթան ճէմաթը թարա-
ֆընտան տուրան պիր հէյէթ հօգ տըր:
Իմտի նէ՞ էթմէլի: Ազգապէսարան իչէրի
վէ Ազգապէս՝ տէվր ի սապըգտա օլտուղու
կիպի գալըն վէ տէվամ էթմի՞ն մի. վէ
հա իտարէ ի սապըգէնին պաշընտա պու-
լունան պազը զէվաթ թարաֆընտան եէնի
պիր Սահմանադրութի՞ւն մու գալէմէ ա-
լընսըն: Եօգ իսէ Աւետարանական ճէմա-
թըն հագիզի մէպուսու սայըլապիլէն վէ
Միոռքիւնլար թարաֆընտան մահզա
պու մագսէտէ թային էտիլէճէք օլան զէ-
վաթտան միւթէչէքքիլ եէնի պիր հէյ-
յէ՞թ մի պէօյլէ պիր Սահմանադրութիւն
թէտարիք էյլէսին: Վէ հախօտ պազըլա-
րըն իթմար էյլէտիյի իւզրէ Ազգապէսա-
րան իչէրի քիւլիլէն էրմ. Փաթրիգխա-
նէսինէ՞ մի թէվտի էտիլին. վէ հա իլանը
մէչրութիլէթտէն սօնրա Ազգապէսարան
վէ Փաթրիգխանէ կիպի միւհպէսաթը
ֆէվգ էլ ատէյէ արթըզ լուղում գալմա-
տը տէյու, անաէն քիւլիլէն վա՞զ մը կէ-
չիլսին: Հէր նասըլտա պու մէսէլէ պիր
սուրէթլէ հալլ էտիլմէլի. չիմտիքի միւ-
չէվվէլ վէ միւղէպղէպ հալ արթըզ տէ-
վամ էտէմէզ:

2. Եկեղեցական կազմակերպութիւն
մէսէլէսի: Թէչքիլաթը քիլիսէվիյէմիզին նէ
տէրէճէ զաթի վէ նաթէմամ օլտուղունու
արզա լուղում հօգ: Քիլիսէլէրիմիզ Ժողո-
վակա՞ն մը, Երիցակա՞ն մը, Մեթոսակա՞ն
մը, Եպիսկոպոսակա՞ն մը, հէփսի՞ տէ մի,
հի՞չ պիւրի տէ տէյիլ մի, պիւրիյիմիզ հօգ:

Միոռքիւնլարըմըզըն չօգ տէֆա պիր պի-
րինտէն խապէրսիզ, եէքտիկէրինի թութ-
մայան գարար վէ մուամէլաթտա պուլուն-
տուղլարը ճիւմէյէ մայիւմ: Շիմտիլիք
սանքի հէր Միոռքիւն քէնտի պաշընա,
պազէն տէ հէր քիլիսա քէնտի պաշընա
չէքիպ կէօթիւրիւյօր: Պու կիտիլին էնճա-
մը նէ օլաճաղը պէլլի: Արթըզ վազթ
կէ՞լմէսի մի քի, Թիւրքիտա օլան Հայ
Աւետարանական քիլիսալար՝ թէչքիլաթը
քիլիսէվիլէ, իտարէ ի տախիլիյէ վէ իտա-
րէ ի մէրքէզիյէ խուսուսունտա մուայլէն
վէ միւթթէհիա պիր անլայըչա կէլիպ՝
միւթթարըա պիր մէսէք իթթիլսազ էյլէ-
սինէր:

3. Հայ Աւետարականլարըն անա քի-
լիսայա — Լուսաւորչական քիլիսայա —
նազարէն մէվգիի, վազիլէթի մէսէլէսի:
Պէլքի պու կիւն ճէմաթլարըմըզ իչիւն
էն ամէլի մէսէլէ պու տըր: Պու պապտէ
մուայլէն իքի ֆարզլը էֆքեար ազընթըր
վար կէօրիւնիւյօր: Էրմէնի Փրօթէսթան-
լարտան պազըլար — պէլքի միսիճնէրլէր-
տէն տէ պազըլար — տէյօլլար քի, «Ար-
թըզ վազթ կէլմիլ տիր. Ինճիլի Էրմէնիլէր
Անա քիլիսայա զիյատէ հաղընլըզ, զիյա-
տէ իլթիրաք կէօթէրմէլի, վէ էրտէ կէճ-
տէ սնըն իլէ պիլլէչմէք մագսաուրյէ չիմ-
տիտէն պիր զէմին հազըրլամագ ճէհաին-
տէ պուլունմայը տըրլար: Ինճիլի ճէմաթ-
լարըն նիշանկեհա՛ն պու միւսթագպէլ իթ-
թիհատ օլմայը, վէ պու մագսաուտ վիւ-
սուլ իչիւն, քիլիսա թէչքիլաթընճա վէ
ային ու ատէթճէ պիր թաղըմ թէպտիլաթ
գապուլինէ չիմտիտէն հազըրլանմայը տըր»
տէրլէր: Պու հօլտա տիւչիւնէնլէրին չօլու-
նուն ֆիքրինտէ պէլլի պիր մուճիպ իթ-
թիհատը միլլի թաաավլուրու տըր: Անլէր
իչիւն միլլի իթթիհատ ֆէվգ էլ ատէ մու-
հիմմ, հաթթա պազըլարը իչիւն մէզհէպի
վէ ֆէլէֆի միւթալաթտան տահա
Երեքսէք տիր: Պունլար, եանլըլ անլամա-

յօր իսէք, «Իճապը հալտէ, իթթիհատը միլլի խաթըր իչիւն Ինճիլի Փրօթէսթանը լըղըն պիր թագըմ մէզհէպի էստալարընը տա ֆէտա էթմէյէ հաղըր օլմայը իզ,» տէրլէր: Պու սընֆտան օլանլար իչիւն կէրէք մէքթէպի, կէրէք մէզհէպի վէ կէրէք սիյասի պաշ նիշանկեա՜հ ումում էրմէնի գալմընըն իթթիհատը, իթթիֆագը տըր: Էթթէտէ Ինճիլի էրմէնիլէրին մուհիմ պիր գըսմը տա պու պապտէ ֆարգըր տիւշիւնիյօրլար: Անլէրին զաննընճա Վալիտէ քիլիսա իլէ տաիմա նէզաքէթ վէ մուհապպէթլէ մուամէլէ էթմէք, հաթթա շիմ տիլէտէք օլանսան զիյասէ անա իշթիրաք վէ մուգարէնէթ իպրազ էյլէմէք վաճիպ իսէ տէ, շիմտիքի հալտա այըր պիր քիլիսա, այըր պիր կազմակերպորիւն հալիտէ տէվամ վէ խալիս Ինճիլի մէպաէլէր իւզէրինէ իսրարըմըզ էն տօղրու, էն մագուլ, վէ պիզզաթ Վալիտէ քիլիսայա նազարէն էն խայըր մէսէք տիր: Պունլարըն էֆքեալընճա էրմէնի Փրօթէսթանլարըն՝ կէրէք միլլէթի Օսմանիյէյէ վէ կէրէք էրմէնի իւնսիւրիւնէ տօղրու քէնաի ֆարգլարընա վէ տալէթլէրինէ (կոչուլ) տաարգ գալապիլմէլէրի իչիւն Ինճիլի պիր քիլիսա հալիտէ տէվամ վէ պազալարը էլզէմ տիր: Պունլար ազգաւոչորիւնա գարշու աըրլար, վէ խայալի ազգասէրլիյէ տէ ֆիքրլէրինտէ մահալ վէրմէլլէր: Պունլարըն զաննընճա մէնտուպ պուլունտու գլարըն էրմէնի գալմընա խըսմէթ էթմէնին էն ալի թալիզի, անա ախազի վէ մէզհէպի էն եիւքսէք էստալարը թագտիմ էյլէմէք վէ միլլէթի ճէհալէթին էլինտէն իսլաս էթմէք, անըն ախազի, ազլի վէ բուհանի խուտուտա թէրէֆֆիլինէ սայ էյլէմէք տիր: Պունուն իչիւն տէ էն էմին թարիգ, քէնաիլէրճէ Ինճիլին ահքեումը ճէլիլէսինէ տաարգ գալարապ, քիւշիւք օլուն, այըր պիր քիլիսա հալիտէ իշլէմէքտէ տէվամ էյլէմէք տիր: Վալիտէ քիլիսա տէրունինտէ

արզու էտիլէն իսլահաթը քիլիսէվիլէյէ տէ էն զիյասէ պու սուրէթլէ խըսմէթ էթմիշ օլուլար տէյու տիւշիւնիլլէր: Զաննըմըզճա Փրօթէսթանլարըն էքսէրիլէթի իշթէ պու էֆքեարտա տըր: Պու աիյարտա օլան Հայ Առեւտրանակասն ճէմաաթ պու իքի էֆքեարտան պիրինի, պու իքի մէսէքաէն պիրինի իսթիյար էյլէմէլի: Մէսէլէ մէյտանա աթըլմըշ, հալլ էտիլմէլի տիր: Պիր եա տիլէր սուրէթլէ ինթիսապը՝ կէրէք քէնաի վէ կէրէք ումում էրմ. միլլէթի իչիւն մուհիմ, պէլքի տէ վէսիմ նէթիճէլէրի միւնթիճ օլապիլիր:

Տ Ա Ի Ի Լ Ի Թ Ի Ճ Ա Ր Է Թ Ի Մ Ի Զ

ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՖ. Յ. ԲԷՇԻՇԵԱՆ

Մէմէքէթիմիզաէ իւք ֆուրաթ իլէ իսլահը լաղըմ կէլէն վէ վաթանըն մէվճուտիլէթ վէ թէրազգիսի իչիւն հալաթի աոտ օլունաճազ մէսէլլէրտէն պիրիսի տէ տախիլի թիճարէթիմիզ տիր: Իլանը մէշրութիլէթաէն սօնրա պու խուտուտա ալընան պազը ատըմլար՝ մէքքէզի վիլայէթլէրտէ պիր տէրէճէ ֆաիտէլի նէթիճէլէր մէյտանա կէթիրիպ էհալիլէ իւմիտ նէֆիա էյլէմիշ իսէ տէ, մէմէքէթին գաաիմ սուի խաարէսինտէն էն չօգ միւթէզարըրը օլմուշ օլան տախիլի շէհը վէ գասապալար էլան այնի հալտէ պուլունտույօրլար:

Տախիլի թիճարէթին իսլահը իչիւն լաղըմ օլան խուտուտաթտան պազըսը աթիտէ զիքր օլունաճազ տըր:

1. Թահրիրի էմլաք: Տէվրի իսթիպտաաըն զըլմը վէ աղըր վէրկիլլէրի ալթընաա վէ վէսաիթի իզթիտաաիյէ նօզթաի նազարընտան փէք տար հալտէ եալաւապ տա օլուպ՝ պիր ֆէրալ մուամէլէսի իճրա էթմէք, եա թափու ախզը իչիւն տէվաիրի հիւքիւմէթտէ խայլիճա փարա վէ վազթ սարֆ էթմէքլիք մէճպուրիլէ:

Թինատէ պուլունան էհալի՝ Թարլա, պաղ, պաղչէ, տիւքքեան վէ էվ պէյ ու շիրաւարընը քէնտի արալարընտա սըրֆ մապէյն սէնէտլէրիյէ իճրա էտիպ պիթիրմէքատէ, վէ եէնի իմար էտիլէն միւքլէրի տախի էմլաք վէրկիսինտէն մասուն սազլամազ իչիւն էմլաք տախիէսինէ տալա գայտ էթտիրմէյէրէք Թէմիլք էթմէքտէ օլմուշ տըրլար : Պէօլլէճէ պաղը գասապա վէ գարիյէլէրտէ էհալինին արազիսինին գըսմը ազամը Թաւիտսըղ սըր : Պու քէյֆիյէթին ախլազի մազարլաթընտան վէ մուճիպ օլաճազը տալարլարտան մասա ումուրը Թիւճճարիյէճէ պատի օլաճազը միւշքիլաթ պէտիհի սիր : Էհալի փարաճա տարա կէլտիյի սըրատա՝ արազիլէրինի Թէրհին էտիպ մահազա զիւրայա սուհուլէթ պախշ էյլէմէք մազսէտիյէ Թէսիա էտիլմիշ օլան Ջըրաաթ պանդալարընտան ֆաիզի փարա ալամազ : Տախիլի չէհրլէրին պաղըլարընտա Թիճարէթ պանդալարընտա կօզ սըր, օլա պիլէ պալատէ զիքը օլունան սէպէպլէրտէն նաչի էհալիտէն գըսմը ազամընըն պանդա ինտինտէ իթիպարըն օլմատըլընտան զէվալլըն էհալի՝ մահալլի էհապըն սէրմայէտէն ագալլի % 20 վէ չօգ տէֆա % 40—60 կիպի գուլազըսըն չընլատաճադ տէրէճէտէ եիւքսէք ֆաիզ իլէ, վէ ֆաիզի տէ վէչին վէրմէք չարթըլլա իսթիզըրազ էթմէյէ մէճպուր օլույօր : Մահազ Ալլահ, պու զէվալլըն մէտեռնուն իչի պիր ազ Թէրա կիտիպ տէյնինի միւտաէթի մուայյէնէ խիթամընտա Թէտիյէ էտէմէյէճէք օլուր իսէ, հէման իքի սէնէ զարֆընտա տէյնի իքի գաթլանըալ՝ էվինի, պաղ եա Թալլաքընը, մէտարը Թէայիլիւշիւ օլան էօքիւզիւնիւ եա աթընը վէրիպ տէյն սահիպլինտէն եազալը գուրթարմազա մէճպուր օլուր : Չօգ տէֆա տէյն տահիպլէրինին՝ մէտեռնուն ֆիլան միլք եա մալընա կէօզ աիքիպ զօր իլէ փարա, էչեա, զախիթէ վէ տախիթէ վէրմէյէ չալլընտըլարընը վէ միւտաէթի

մուայյէնէ ինգիլաքընտա փարալարընը ալմազա հիշ Թէլաշ էթմէյէրէք միւմքին իսէ սէնէա Թազլէլմէյէ չալլընտըլարընը պիլիւր իզ : Պունուն նէթիճէսի իսէ զըրաաթ վէ Թիճարէթին սէթթէտար օլմատը, վէ էհալինին տահա սէֆիլ պիր հալէ տիւշիւպ, սէրվէթին փէք ազ քիմնէլէր եէտինտէ Թէրաքիւմ էյլէյէրէք պիր նէվի իհիթիքեարըն վիւճուտէ կէլմէսի տիր : Պու ֆէնա հալին իսլահը իչիւն եաիլընաճադ էհէմմ շէյլէրաէն պիրիսի պիզճէ եէնի պիր Թահրիրի էմլաք իճրա օլունմատը տըր : Պու էմրի մուհիմմ զաթէն միւթէալլիգաթը օլան մէմուրիյինին տիգգաթընը ճէլպ էյլէմիշ օլուպ, պու խուսուտա Թէչէպպիւսաթ տախի վուգու պուլմըն իսէ տէ, հալա գաթի վէ քեաֆի պիր աալմալլընմամը տըր : Գալիէն մէմուլ էտէր իզ քի, պու սէնէ միւհիթէրէմ Մէպուսան Մէճիսի պու խուսուտա գաթի պիր գարար վէրէճէք տիր :

2. Միւնթազալ պանդալար քիւշաա օլունմալը տըր : Պալատէ տէրմիյան էտիլէն խուսուտա՝ էհապըն արազիսին իչլէրինի Թէսիլ էտէր : Լաքին արազիսի օլմայան վէ անճադ իթիպարըն մալիյէ մալիք օլան էանաֆըն միւշքիլինի տէֆ էթմէք իչիւն Թիճարէթ պանդալարընըն չիմաիքինտէն չօգ զիյատէ մահալլէրտէ չիւպէլէր պուլունալըմատը լաղմ կէլիւր : Թիւճճար եա էանաֆ տարա կէլտիյի կիպի էհապըն սէրվէթէ միւրաճաաթ էտիպ, իճալըն հալա կէօրէ % 22—30—40 ֆաիզ իլէ փարա ալմազա մէճպուր օլույօրլար, պու իսէ պաթազըրըգ օլտուլտան մատա տօլալըտան ումում էհալիյէ զիյանը տօղանան պիր ուսուլ սըր : Ջիրա էանաֆ վէրտիյի ֆաիզի սէրմայէ իւզէրինէ իլալէ էտիպ մալը ծաա կէօրէ պահալը տաթմազա մէճպուր օլաճադ տըր :

3. Պու պապտէ Թալիլիյէ էտէճէյիմիլ ոսն վէ էհէմմ խուսուտա զըրաաթըն Թէր-

վիճինե՛ չալըճադ տըր : Երբմնճի ապըն իխթիրաթընտան վէ պախշ էյլէտիյի թէսհիլթաթան հալա մէմէքէթիմիլ է- հալիսինն գըմը ազամընն պիխապէր օլմաը , խապէրտար օլանլարըն իսէ պու թէսհիլթաթան իսթիֆատէ էտէճէք վէ- սաթիթէ մալիք օլմամաը ֆիլվազը փէք շայանը թէէսսիւֆ տէյիլ մի տիր : Հալա մէմէքէթիմիլին չօգ եէրլէրինտէ գալալը քէյլիւ Նոյ Նահապետին վազթընտան գալմա սապանլար , էլ օրազլարը վէ աթի թախթա վէ չազմազ թաչընտան եափըմըն խարման տէյէնլէրի իլէ չիթիճի- լիք էթմէքտէ իտիքլէրինի կէօրմէք նէ գա- տար շայանը էտէֆ վէ մուճիպի թագալիհ պիր խուսուս տըր : Մէմէքէթիմիլ էվրօ- փանըն էլէէվիլ պու տէրէճէ թէրազգը էյլէմիլ օլան սէնաաթ ֆապրիգալարը իլէ ալալ ըհգապէթ էտէմէզ , ֆագաթ զը- րաաթ խուսուսընտա էվրօփա վէ Ամէրիգա մէմալիքի իլէ ըհգապէթ էթսէ անտէ պիս սուհուլէ մուվաֆֆադ օլաճազընտա չիւպ- հէ եօգ տըր : Անճադ քի պիր թարաֆ- տան հիւքիւմէթին պու պսպտէ թէսհի- լաթ վէ թէչլիգաթը մուգթաղիյէյի պի- տիլիլ պույուրմաը , թարաֆը տիկէրտէն էհալինին հէր քէս քէնտի գուվլէ ի ազ- լիյէ վէ մալիյէսի նիսպէթինտէ ույանըպ իլլէմէսի վէ մէմէքէթիմիլին թագաթիմ էտէճէյի սէրվէթաէն իսթիֆատէ էթմէք պապընտա եէնի պիր չէվգ ու հարաքէթէ կէլմէսի մուգթաղի տիր :

ՀԱՅՈՑ ՄԻԱՅԵԱԼ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Մ Ա Ր Ա Շ Տ Ա

Իշպու մէքթէպ Մարաշտա վազը Հայ Բողոքականլարըն Ագաաթմիսար իլէ Հայ Լուսաւորչականլարըն Կեդրոնական Վար- ժարանընն պիրլէճմէսինտէն հաաըլ օլմուշ տըր : Մէքթէպտէ 207 թալէպէ պուլու- նուպ , պուշլար ֆրօթէսթանիթ , Լուսաւոր-

չական վէ Գաթօլիքլէրտէն իպարէթ տիր , պիր գաշ տա Գիւրտ չօճուզլար վար տըր : Մէքթէպ չիմսիլիք՝ Լուսաւորչականլարըն՝ Կեդրոնական Վարժարան նաւ պինա- սընտա , Դսի Խրիսթիյան վէ պիրի Թիւրք օլմադ իւզրէ 8 միւգթէտիր մուալլիմլէր թահթը իտարէսինտէ տէվլամ էթմէքտէ տիր : Մէքթէպին ումուս լիսանը էրմէնիճէ օլուպ , թէտրիսաթ տախի էրմէնի լիսա- նընտա իճրա էտիլիր իսէ տէ , էհալիմիլ ճաճկախօս օլտուղունտան , պաղը սընըֆ- լարտա իֆատէ ի մէրամ իչիւն , կէրէք մուալլիմլէրէ վէ կէրէք շակիրտանա մու- վազգաթէն Թիւրքճէ սէյլէմէյէ մէզու- նիյէթ վէրիլմիլ տիր : Պիր ազտան պու միւսաատէ տախի գալաըրըլաճադ տըր : Այտա պիր տէֆա պիւթիւն մէքթէպ հու- զուրունտա միւգթէտիր զէվլաթ թարա- ֆընտան՝ միւֆիտ մատտէլէր իւզէրինէ իրաաը նութգ էտիլիր . քէզալիք այտա պիր տէֆա թալէպէ թարաֆընտան պիր քիւչիւք զաղէթա թէտարիք էտիլիպ , գրաաթ էտիլիր : Թալէպէյի եազմազա վէ սէյլէմէյէ ալըշտըրմադ վէ էֆիքար ու թէ- սապիւրլարընը կէնիլէնտիրմէք իչիւն ձիւ- մաա էրթէսի կիւնլէրինտէ խուսուսի վա- սըթալար գուլլանըրըր : Շայիրալէր մէյա- նէսինտէ ըհգապէթ մէյտանա կէթիրմէք իչիւն ֆարզըլ տէրալէրտէ միւքեաֆաթլար վաա էտիլմիլ տիր : Մէքթէպին հիւսնի ինթիլամ վէ ախլազընա ֆէվգէլատէ է- հէմիլիյէթ վէրիլիր : Հէր սապահ Գիթապը Մուգատտէստէն պիր գըլթա գրաաթ օ- լունարագ՝ ֆըրդա մէսէլէլէրինէ տօգու- նուլմայարագ ումուսի Խրիսթիյան հագի- գաթլարը շայիրալէրէ թէլլին օլունուր վէ հէր պիր սընֆտա Գիթապը մուգատտէս տէրալէրի թէտրիս էտիլիր :

Պիզ նիչիւն պու մէքթէպլէրի պիրլէշ- տիրաիք :
Էվլէլա՝ Մալիյէճէ կիւճիւք սէպէպինտէն :
Մէքթիւր իքի մէքթէպլէրին տախի

փրօղրամարը այնի օլուպ, հէր իքիսի տէ
 Գօլէճին Վրէշմէնսն ունիքնա շայիրս հա-
 ղըրլարլար իսի: Լուսաւորչակաւար 6 քի-
 լիսաւարընտան խուսուսի թարիգլէրլէ փարա
 ալարագ, մէքթէպլէրինի կիւճ իլէ իտարէ
 էտէրլէր իսի: Փրօթէսթանլար իսէ Ագա-
 տէմիպը 15 սէնէ Տր. Լինին տիրայէթի վէ
 Գալէմինին գուվվէթի իլէ, վէ սօն սէնէ-
 լէրտէ չօգ կիւճիւքլէր իլէ ճէմ էտիլմիշ
 օլան 2,000 լիրաննն ֆաիդի իլէ իտարէ է-
 տէրլէր իսի իսէ տէ, չօգ սուուպէթէ տիւշար
 օլմուշար տըր: Շու սօն սէնէլէրտէ Գօ-
 լէճլէրին թէվէճճիւհիւնիւ ղայիպ էթմէք
 թէհլիքէսինտէ պուլունտուղումըզտան, վէ
 իլան ը հիւրըլիյէթտէն սօնրա Մէարիֆ Գօ-
 մսիօնու պիդիմ մէքթէպին փրօղրամըն-
 տան պիր սէնէ կիւքսէք փրօղրամը օլան
 պիր մէքթէպ աշմըշ օլմալը վէ թալէպէյէ
 հէր կէօնէ սուհուլէթ վէրմէսի միւնասի-
 պէթիյէ շայիրալէրիմիդին տտէտինին էք-
 սիլմէսի Գօրգուսու օլտուղընտան, իքի մէք-
 թէպի պիրլէշտիլէրէք տահա ղիյատէ
 գուվվէթլէնտիրմէք պիզէ միւնասիպ կէօ-
 րինտիւ:

Շիմսիքի հիւքիւմէթ իտատիյէսինտէ
 80 իրիսթիյան թալէպէ պուլունուպ,
 պունլար ձիւմաա կիւնլէրի թաթիլ էտէ-
 րէք, Փաղար կիւնլէրի մէքթէպէ կիթմէյէ
 մէճպուր օլտուղլարընտան, մէղքիւր իրիս-
 թիյան չօճուղլար, Կիրակի իպատէթլէրին-
 տէն, Գիթապ ը մուգատտէս միթէլա-
 սընտան վէ պասարազտան մահրում տըր-
 լար, վէ պէշիքտէն սէօյմէյի էօյրէնմիշ
 օլան չօճուղլար իլէ արգատաշ տըրլար:
 Մէքթէպի մէղքիւր թալէպէտէն հիշ պիր
 փարա իւճրէթ թալէպ էթմէտիքտէն պաշ-
 Գա, չօճուղլարը ճէլպ էյլէմէք իչիւն հէր
 նէվ սուհուլէթի տէ էլտէն պրազմամագ-
 աա տըր:

Պիզ Մէարիֆ Գօմիսիօնընն էսաւընը
 թաղտիր էտէրիլ. մէարըֆը վէ մէքթէպի
 իլէրիլէթմէյէ ճիտտի ղայրէթ էթմէքտէ

տիրլէր: Անլէրին պու մէպէքի պիդի տէ
 ոյսնտըրաա կէրէք տիր: Պունունլէ պէ-
 րապէր պիզ Կիլիկիանն շէմալը շարգընտա
 իւքէան էտէն 250,000 իրիսթիյանլարըն
 սէվիլիւ չօճուղլարընն ակաղընը թէ-
 միզ վէ տինինի պագի սագլամաղը արզու
 էտիյօրըզ. շէօյլէքի, քեամիլ սիյրէթ սա-
 հիպի օլունճայա գատար ծնլարը իրիսթի-
 յանլըղըն թէէսիլի թահթընտա հըֆիլ էթ-
 մէք կէրէյիլ: Պու սէպէպտէն պու կիպի
 կիւքսէք պիր մէքթէպէ էյէտտի լիւզում
 կէօրիւլմիշ տիր:

Մէքթէպիմիդին փրօղրամը էօյլէ թէր-
 թիպ էտիլմիշ տիր քի, Գօլէճլէրին Վրէշ-
 մէնսն ունիք տէրպլէրինի պուրատա թահսիլ
 էտէպիլէճէքլէր: Օնտան սօնրա իսթէյէնլէր
 Գօլէճէ վէ իսթէյէնլէր իսթանալօլ Տար
 իւլ ֆինունունըն չիւպէլէրինէ էալիսա իշ
 ալէմինէ կիտէպիլէճէքլէր: Մէքթէպին
 փրօղրամընը իքի սէնէ տահա թէրֆի էթ-
 մէյէ արզու վէ նիյէթիմիզ վար տըր:

Իմսի պիզ թէշվիգաթա միւհթաճ իլ:
 Մէքթէպիմիզ հէնի պաշլամըշ վէ իսթի-
 յաճաթըմըզ չօգ տըր. պունլարըն էն մու-
 հիմսի միւքէմմէլ պիր պինա տըր: Կէրէք
 պու մէմէքէթտէ վէ կէրէք տիյար ը էճ-
 նէպիյէտէ օլան պիլճիւմէ Մարաշլարա
 պու մէքթէպին իհթիյաճաթընը թաղտիր
 էտէրիլ վէ հէր քիւր քի 50 լիրա վէրիտէ
 օլ մէքթէպին պիր օտաար անըն իսի իլէ
 էաա օլունաճագ տըր:

Մէֆթէպին պիւսճէսի.— Պու սէնէ 300
 լիրա մէտարիֆ իլէ մէքթէպի իտարէ էտէ-
 ճէյիլ. մէպլաղը մէղքիւրին 100 լիրաւընը
 թալէպէլէրտէն մէքթէպիյէ նամը իլէ տ-
 լըյօրըզ, պագի Գալանը իսէ, թալէպէլէ-
 րին սայըսը նիպէթինճէ Լուսաւորչակաւ
 վէ Փրօթէսթան ճէմաաթլար թէսվիյէ է-
 տէճէք տիրլէր: Մէքթէպին տաթիլի վէ
 խարիճի իտարէսի, Ուսուլմնակաւ խոր-
 հուրդ նամը իլէ մալիւմ, պիր իտարէ Մէճ-
 իսի հէտինտէ տիր: Մէղքիւր մէճիւ 9

ազատան իսպարէթ օրուպ, 4ի Բողոքական վէ 5ի Լուսաւորչական արը : Պունյարըն արաւընտա 2 չօպան, 2 Քահանայ, 3 Տօգթօր, 2 թիւճճար պուրնուպ, պիրինտէն մատաւը ճիւղէսի գօլէճ մէզունը տըրլար, վէ ճիւղէսի տէ ճիւտի ղայրէթ իլէ մէքթէպին թէրէֆիւ վէ թէրազ գըրը իչիւն չալըմպտա արըլար :

Հէման Ալլահ ճիւմէ էմէքլէրիմիդի մուվաֆֆազ էյլէյէ . Ամին :

ԳԱԼՈՒՍ ՆԱՃԱՐԵԱՆ

ԹԵՊԱՊԵԹ ՎԷ ԻԹԻԳԱՏԱԹ Ը ՊԱԹՐԼԷ

ՏՕԳ ԼԵԻՈՆ ՄԵԼԻՏՈՆԵԱՆ, ԶԷՅԹՈՒՆ

2.

Տիկէր պիր պաթըլ իթիգատ իլլէթլէրին սարի օյսուդունա ինանմամազ արը : Պու իթիգատ տիւնեայա չօգ պահալըյա օթուրմը տըր : Օն տէօրտիւնճիւ տէհրտէ ֆրանսատա պիր սարի իլլէթ զուհուր էթաիյնտէ օ խաթաղարա մուգայլէտ օլանն րահիպլէրտէն 900 Քարթհուզեան րահիպլէր օ իլլէթին սարի օլտուզունա ինանմատըզլարը տէպէպտէն այնի իլլէթտէն թուրուպ վէֆաթ էթաիլէր : Այնի տէհրտէ էվրօֆատա իլլէ ի սարիյէտէն 20 միլեօնր միւթէճափիլ ըիմնէլէր վէֆաթ էյլէմիլ տիր : 1552տէ Փարիզտէ 69,000 վէ 1580տէ այնի շէհրտէ 20,000 վէֆիյաթ վուգու պուրու : Աքօչետա 13իւնճիւ իլլէ 17իւնճի տէհրլէր արաւընտա օթուզ տէֆա սարի խաթաղարըզլար զուհուր էյլէտի :

Պիր գաչ տանէ տախի շարգ միլլէթլէրի արաւընտա էլան ճարի օլան պաթըլ իթիգատլարտան ղիքր էտէյիմ :

Չին միսիօնէրլէրինտէն Մր. Տուկլա շէյլէ ըվպայէթ էաիյօր : «Պիր կիւն ալճըլար պիր գափլան վուրմուչլար խաի : Անրն էթինի վէ քէմիլինի 300 լիրայա իլաճ մապամընտա խթիմալ օլունմազ իւզրէ ֆիւրուխթ էյլէտիլէր : Պօրմօզա աւտաւընտա

պիր ատէմ խաթմա օլուր իսէ՝ խաթմանըն գարըսը ղէվճի սաղալըն տէյու պյաղը էյիճէ եանանա գասար պիր աթէլ քէօղի իւզէրինէ պասար : Ճափօնիատա քէօղիլէր էվլէրինտէ պիր գաչ եումուրթա պուրնուրուրլար, վէ էվտէ պիրի խաթմա օլունճա պիր իթիլիյար գարը եումուրթալարը պիրէր պիրէր եէրէ վուրուր, վէ եումուրթա գապուզլարընըն գըրըզ եէրինին աչաղը եա եօգարը կէլմէսինտէն խաթմանըն հէմ իլլէթինի վէ հէմ լաղըմ կէլէն իլաճը խապէր վէրիլէր : Մանչուրիատա խաթմանըն խանէսինին էթրաֆրնտա գալապալըզ թօփլանըպ՝ խաթմալըզը կէթիլէն ճինն օ խանէտէն ֆիրար էաինճէյէտէք տափուլ չալըպ րազա էտէրլէր : Աճէմիլթանտա պիր քիմնէ խաթմա օլուր իսէ՝ պիր քեաղըա իւզէրինէ գըրմըզը միւրէքքէպ իլլէ պիր գաչ իսպարէ եաղը եաղարըլար, վէ օլ քեաղըտըն եաղըսը պօղուլանտաէք պիր միգտար սու իչինտէ պրագըրլար, վէ խաթմա տնը իլաճ տէյու իչէր : Զուլուրլար արաւընտա պիրի խաթմա օլուր իսէ՝ գափլան փօսթու կիլինմիլ օլան իզանուսի խամինտէ պիր սիհրպաղը էվէ չաղըրըրլար, վէ իզանուսի քէնտիլէրին լիսանընտա «Եիզվա, Եիզվա,» (Իլիթ իշիթ) տէյու չաղըրընճա խաթմանըն էթրաֆրնա թօփլանմըլ օլան ճիւմէ վահիլէր սօփալարընը եէրէ վուրուրլար, վէ խաթմայը իզապ էտէն շէրիր րուհ կէօյա պու շամաթատան գօրգարապ էվտէն չըգար կիտէր :

Լաքին պու ճիւմէ իլլէ պէրապէր պիլէ մուճիպ ի ճէսարէթ օլան խուսուս չուտըր քի, սալքի հիչ պիր սուրտա պու նէվ իթիգատաթըլ պաթըլէ ալէհինտէ միւճահէտէ էքսիք օլմամըլ տըր : Խէպապէթ տաիլէսինտէ իթիգատաթըլ պաթըլէ ալէհինտէ չալըչանլարտան էն պէլիտի Իփօքրատ տըր : Անտէն սօնրա կէլիր Կալէն, Կալէնտէն սօնրա Անգրէաս Վէսալիլու :

Պու զաթ չիմտիքի իւր ի թէչրիհին փերի
 օրուայ 28 սիննինտէ իբէն քէնտիննին պէօ-
 յիւք էսէրինի նէչր էյլէտի : Օ ապրարտա
 ափամ Ընաա ինանըր իտի .քի առէմին ճէ-
 սէտինտէ պիր թէք քէմիք վար , քի գը-
 րըմաղ , պօզուլմաղ , աթէչաէ հանմաղ ,
 վէ պու քէմիք դըյամ էտէճէք օլան րու-
 հուն ճէվհէրի տիր : Բէզալիք ինանըրար
 իտի .քի , Հազրէթ ի Եւա՝ Հազրէթ ի Ատէմին
 էյէկի քէմիքլէրիննին պիրիսինտէն եափըլ-
 մըշ օրորղընտան հէր առէմին սաալընըն
 պիր թարափընտա օլան քէմիքլէր օլ պիր
 թարափտա օլան քէմիքլէրտէն պիր թա-
 նէ նօգսան օլաճաղ տըր : Օ պու շէյէ
 ինանմատըրը իչին , անըն ալէյհինտէ
 պիր առէմի տիրի տիրի թէչրիհ էյլէմիշ
 տիր տէյու եալանըր տիւզտիւլէր : Վէ օ
 պու եիւզտէն ֆիրարա մէճպուր օքոու ,
 վէ ազիզ տիյարա կիտէր իքէն Եօլտա վէ-
 ֆաթ էյլէտի : Վէ էնճամ Փաթէօր վէ
 Բօի , վէ Լօրա Լիւթէր վէ սաիրլէրի պիր
 չօգ իլլէթլէրին սէպէպի միգրօպլար օլ-
 տուղունը , գօլէրա վէ գըզամուգ , տի-
 ղէնթէրի վէ տիֆթէրիա կիպի իլլէթլէրին
 սարի օլաուղունու իտալիա էտէրէք ֆէնն ի
 թէպապէթի իթիգատաթ Ը պաթըլէննին
 փէնչէ ի զուլմունտան ազաա էյլէտիլէր :

Ս Օ Ն.

Մ Ա Տ Թ Է Ո Ս Բ.

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆՆ ԶԻՔՐԻՆԷ

Միլլէթի Էրմէն էյլէրի Բիդան
 Մէվթի նախեալին իչին էյ Զօպան ,
 Մուգաւսէս Էօմրիւն նիւմունէ պիգէ ,
 Կէր ռուհի փափին էյլէթի թէյրան :

Էյ ճէսուր իշճի , Բապպ խասէմէսի ,
 Զի շարէ Հազգըն թէրթիպ էթմէսի ,
 Բուհուն կէօլէրսէ օլուն շասըման
 Էյ գաւմը իչին ճան վէրէն Զօպան :

Ճիւմլէ ալէմի գըլսըն սէն մէքրուն ,
 Մէվթիլէ էքսին ճիհանը սիլիուն ,
 Մէթին վէ մէթին սիրէթի ալին ,
 Ասարը Քազըլէ Հազգ գըլմըշ մէշիուն :

Տիհունլար աճիգ քաւսիմէ զիհին ,
 Հալրէթպալա իսի հէր ֆէսէ միհրին ,
 Հազգըն սէն թուրքուն մէվթէ միւրաճան
 Պու իսի սէնին ալի մէսլէֆին :

Թարիգ ի հազգսան սափմասըն հէր սէմ ,
 Մունամըգա հիյ օլմասըն հէմ սէմ ,
 Թամմ մէթանէթլէ էյլէթին սէպաթ ,
 Բէֆգ օլսա սէզա իւմլինէ սանէմ :

Շիւրլէր օլուն , Եւ՝ ռահիմ Բահման ,
 Պիգէ պալա էքսին պէօլլէ պիր Զօպան ,
 Հալրիկ Սրբազան Մասթնու սանի ,
 Նամ ու շանը հէր աւ թիգֆէարա շալան :

Էյ ճէսուր իշճի Բապպ խասէմէսի
 Զի շարէ Հազգըն թէրթիպ էթմէսի ,
 Բուհուն կէօլէրսէ օլուն շասըման ,
 Միլլէթ ուղորունա սէն օլսուն գուրպան :
 Գապիւմունի ԹԱՏԷՈՍ ԲՆՆՅ. ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԲԱՊՊՏԱ ՏԱԻՍԱ ՄԷՍՐՈՒՐ ՕԼՈՒՆԸԶ

Պու սէսա պիգէ չիչէքլէր իլլէ միւզէյ-
 յէն պիր վաաթտէն , վէ մուսիգանըն տիւ-
 ֆիրիպ ահէնկլէրիլլէ մէմլու պիր քիլիսէտէն
 տէյիլ , անճաղ Բօմա հապսիսանէսիննին գա-
 րանիլլգ պիր քէօլէսինտէն կէլմէքաէ տիր :
 Անը թէքլիւմ էտէն , Էօմրիւն պէհարըն-
 տա եաշայան պիր կէնճ տէյիլ , անճաղ
 իպրանմըշ պիր ճէսէստէն , զէման Ը չէպա-
 պէթինտէն պէրու տիքէնլէր իլլէ բէնճիտէ ,
 էլլէմլէր իլլէ փէթմուրաէ էտիլմիշ պիր մու-
 սիննին գալպինտէն նիւպէան էթմէքտէ
 տիր : Իշթէ զարիպ պիր մէնզարէ : Խարիճի
 հալ ու քէյֆիլլէթլէրտէն մաղլուպէն՝ ֆի-

ղան էտէրէք հէր քէսէ հիւզն ու ելէմունէն պահս էտէճէլինի մէմուլ էթտիլիմիզ պիր զէվալլը իսթիյար, մէսէրրէթտէն, հէմ տէ սախմի մէսէրրէթտէն պահս էտիյոր, վէ պու քէլամար եալընըզ ումումի հագի- գաթլար պէյան էթմէքլէ իթթիֆա էտէն պիր խաթիպին՝ նէթիճէսինի տիւչիւնմէ- յէրէք իրաա էթտիլի քէլամարա պէնզե- մէզ. օ տահա զիյաստէ պիր փէտէրին քէնտի էվլատը իչիւն գալպինտէ թալը- տըզը տէրին պիր հասրէթին եանգօսընա միւշապին տիր: Օ թէճրիպէ ի շախսիյէ իլէ պիլինմիշ, վէ հալա եէվմի ելէմլէր արասընտա իմրար էտիլէն պիր հայաթըն ա- մէլի շէհատէթի վէ տիրի պիր թիմնալը տրր: Պու աճաիպ քէլամ անը թէվլիտ էտէն գալպին պիր թէրճէմէսի տիր:

Էյէր ըհուլըն պու քէլամը հէր պիր խրիթիյան իչիւն միւմքին օլան պիր հալ իսէ, միւմինին մէսէրրէթի անըն խտրիճի հալ ու քէյֆիյէթլէրինէ մէրպութ տէյիլ տիր: Էվլէթ, էօմրիւն մուզայագա վէ է- լէմլէրի, միւմինի թաղէիզ էտէպիլիլէր, լաքին անը եէթիմ պրագամաղլար: Փա- միլեանըն մուհապպէթ վէ իլթիլաքը հիսս իլէ մէմու օլան քիւրրէ ի հալասը մէթրուք վէ գարանլըզ զընտանլարա թահվիլ օլապի- լի, լաքին միւմինին մէսէրրէթ ըրմագ- լարը գուրումաղ: Օ տախմա ճէրէյան է- տէր: Ձինճիր վէ թօմրուգլար, էլէմ վէ խասթալըզլար, իֆթիլա վէ խայպէթլէր, խրիթիյանըն անընտան սօղուգ վէ գանլը թէրլէր, կէօզիւնտէն աճը եալար ագըտա- պիլիլէր. լաքին պուշլար մէսէրրէթ մէլէ- յինին գանաալարընը պաղլայամաղլար: Օ հէր եէրտէ հազըր տըր:

Էվլէթ, միւմին սախմա մէսրուր օ- լապիլի. զիրա օ Բապպսա մէսրուր օ- լուր: Անըն թէպէտուիւլ էտէն խտրիճի հալ ու քէյֆիյէթլէրինին մէրքէզինտէ Բապպ տախմի մէսէրրէթ մէնպար մագա- մընտա սախմա գախմ տիր: Պիլիմ սէր-

վէթ, մէվզի, տաթ վէ ագրիպամըզա հիւճում էտիպ պիզի անլէրտէն մահրում էտէպիլէն գուվլէթլէր՝ պիլիմ Բապպը- մըզըն այագլարընա չարիլըլարագ մահվ օլուրլար: Բապպըմըզ տախմա զալիպ տիր: Օ տիւնեանըն նիհայէթինէ գատար տա- խմ էլ էվգաթ պիլիմ իլէ օլաճաղընը վաա էթմիշ տիր:

Միւմինին մէսէրրէթի անը չու թէ- պէտուիւլ էտէն տիւնեայա լապթ է- տէն լապթթա վէ ալագատա տէյիլ, ան- ճագ գախմ օլան պիր soupsa տըր: Ա- նըն մէսէրրէթինին մէնպար չաթլագ սար- նըճլարտա տէյիլ, մէնպար Ալլահըն գալ- պինտէ պուլունուպ ալէտտէվլամ ճէրէյան էտէն հայաթ ըրմագլարընտա տըր: Իմտի զէմին լէրլան օլուպ՝ տաղլար թէմէլլէ- ըրնտէն սարսըլարագ տէնիզէ աթրսալար, միւմին խալֆ էթմէզ, զիրա Աքէրլէրին Բապպը անըն իլէ պէրապէր տիր:

Բէսուլըն Ալֆա վէ Օմէզասը Բապպ Յիսուս Քրիստոս իտի: Օ քէնտի ֆիքրինի վէ գալպինի Անըն իւզէրինտէ մէրքէզլէն- տիրմիշ իտի: Պու տէպէպտէն Բապպ կիւն- տէն կիւնէ անըն գալպինտէ քէնտի քէն- տիսինի զիյաստէ իզհար էթմէքտէ, վէ հէր մահալ վէ հալ ու քէյֆիյէթտէ անը քէն- տի հուզուրընտան հասըլ օլան մէսէրրէթ իլէ մէմու գըլմագտա իտի:

Էյ մէսէրրէթի նօգտան վէ տախմա մահ- զուն օլան խրիթիյան, կէլ, պու կիւն ֆիք- րինի պաշգա մէսէլլէրտէն չէվիր, եալը- նըզ պուշու տիւչիւն, աճէպասէն Բապպ- տա՝մըսըն: Օ սէնին գալպինին մէրքէզինի իշղալ էթմիշ մի տիր: Բապպա կիթ, Ան- տէ գալ. մէսէրրէթին տախմի օլաճագ տըր:

Տ Ի Ն Ի Ա Լ Է Մ Տ Է Ն

— Իրլանտատա 9 այ զարֆընտա 50,000 քիչի մէն ի միւքիլաթ չիւքէթինէ տա- խիլ օլմուշար տըր: Միւքիլաթ ալէհին-

տէ օլան պու հարաքէթ նէթիճէսինտէ
էհալի արապընտա սինի ինթիպահ տախի
զուհուր էթմէքտէ սիր :

—Այմանիատա էհալինին ախազընը
իֆտաա էաէն նէվաէն քիթապար սա-
թան 8,000 քիթապը տիւքքեանը վէ
30,000 քիթապը պուլունմագտա արը :

—Տահա եազըն վազթըրատէք Իս-
փանեստա Փրօթէսթանլարըն իպատէթ-
իանէսինտէ չան չալմագ հախօա գափու
էօնիւնէ իպատէթին վազթընը իրան էտէն
լէվհալար գոյմագ հիւքիւմէթ թարաֆըն-
տան մէմու իսի : Պու կիւնլէրաէ իպա-
տէթիսանէսին գափուսը էօնիւնէ լէվհա
գոյմագ միւսաաաէ էախիսի իսէ տէ ,
Վաթիգան պու միւսաաաէտէն մէմուն
դ սլմայը պէնտի վէքիլինի կէրի չաղըրտը :

—Կէչէն սէնէ զարֆընտա Բուսիստա-
քի Փրօթէսթան քիլիսէլէրին պիր տաիրէ-
սինաէ եինէ 2,000 աղա քիլիսէյէ զամի
օլունմըյ արը : Բէզալիք Մաճարիսթանտա
կէչէն սէնէ զարֆընտա Ինճիլի քիլիսէլէ-
րին տոէտինէ 12 քիլիսէ վէ 4,000 աղա
իլալէ օլունյ արը : Պուտափէսթաէքի Փրօ-
քիլիսէնին 839 աղաը պուլունու պուն-
լարըն 200ի կէչէն սէնէ քիլիսէյէ տախիլ
օլունյ արը :

—Ճափօնիատա պունտան 10 սէնէ
ազտէմ ֆարզը քիլիսէ ֆըրզալարը իթ-
թիֆագ էաէրէք միւթթէհիտէն Ինճիլի իչի
իլէրի կէօթիւրմէյէ նիյէթ էախ պու
միւստէթ զարֆընտա փէք պէօյիւք իչէր
կէօրսիւլէր : Պու եազընլարտա անլաչըլ-
տըղընա կէօրէ սինի մէսէլէլէր իչիւն մի-
սիօնէլլէրլէ կէօրի շէյլէրին սայըր 15,440ա
պալիլ օլունյ արը : Ճափօնիա քիլիսէլէ-
րինին աղաը 70,000 տիր :

—Խրիսթիյան միլլէթլէր թէճհիզաթը
հարպիյէ իչիւն 500,000,000 վէ Ինճիլ
վաղը իչիւն 5,000,000 Ինկ. լիրա սարֆ
էախյօրլար :

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

Տ Ի Ի Ն Ե Ա Ն Ը Ն Ա Ի Ն Ն Ի

Տիւնեանըն սիննինէ տաիր իքի նաղա-
րիյէ մէվճուտ արը , 1. Հիքմէթի թա-
պիլիյէ էրպապընընքի օլուպ պունլար տիւն-
եամըղըն սիննի 20—30 միլեօն սէնէսէն
զիյատէ տէյիլ տիր տէյօրլար : 2. Թապա-
գաթիւլ արը էրպապընընքի օլուպ, պուն-
լարըն խոտիատընա նաղարէն պու միւս-
տէթ 300 միլեօն սէնէ գատար օլմայը արը :

Պու բազտալարտան անլաչըլտըղընա կէօ-
րէ , պու իքի էֆքեար արապընտա փէք
չօգ ֆարգ վար արը , իմոթի թապիլի պիր
սուրէթաէ շու սիւալ խաթրա կէլիլ , ա-
ճէպա հանկըր տահա զիյատէ հադի-
գաթը հալա եազըն արը : Պու սիւալա
մուզնի պիր ճէվապ վէրէպիլմէք իչիւն
թէճրիպէ վէ թէհարրիյաթա միւրաճաթ
էթմէք լաղըմ արը : Տահա պիր գաչ սէ-
նէ էվիլ Մատաթ Բիւրի թարաֆընտան
քէչֆ էտիլէն ռէճիյըմ վէ անըն ֆաալիյէ-
թի՝ սօնրաքիլլէրին եանի էրպապը թապա-
գաթըն ֆիքրինի թաաաիգ էթմիլ տիր :
Բէզալիք Սթրաութ նամ պիր պիսի , Բօ-
րիյըմ իւնսիւրիւնիւ հալի օլան մաաէն-
լէրաէ մէվճուտ պուլունան Հիլիյըմ իւն-
սիւրիւնին նիւպէթինաէն պու միւս-
տէթին ազալի 240 միլիօն սէնէ օլուն-
լունու հիսապ էթմիլ տիր , պունը տախի
տօղրուտան տօղրույա թէճրիպէ էափա-
լագ պուլմըյ արը , չէօյլէ քի, 7 հաֆթա
զարֆընտա՝ 400 կրամ քօրէանայթաա
հասը օլան հիլիյըմըն նիւպէթինաէն պիր
սէնէ զարֆընտա պիր կրամ քօրէանայթ-
աա հուսալէ կէլէն հիլիյըմ հիսապ է-
տիլիլ : Վէ պունտան՝ պու կիւն եէրաէն
գաղըլան պիր կրամ քօրէանայթաա մէվ-
ճուտ օլան 9 միւք. անթիմէթրօ հիլիյըմ-
ըն հասը օլմաը իչիւն կէչմիլ օլան սէնէ-
լէրի թէնասիւպ գախալլէրինէ կէօրէ հի-
սապ էյլէմիլ տիր : Պու նէվ թէճրիպէ ,

եանի հիշիցումն հասըլ օլտըղը նիսպէթի թային էթմէքլիք, փիշյպէնս տէնիլէն վէրէսիցումն եափըլմասընտա գուլլանըլան մաստտէտէ տախի իճրա օլունտը, վէպու սուրէթլէ էլտէ էտիլէն գըլմէթ վազթըլա Բըթըրֆօրտ թարաֆընտան հիսապ օլունան գըլմէթլէ թէմամէն այնի չըգտը: Պու վէ էմապի թէճըրպէլէրտէն գաթիլէն տէյիլ իսէ տէ, ումումէն թապագաթ էրպապընըն թէսափլուրընըն տահա զիյա~տէ հագիդաթա մուվաֆըդ օլտըղը, եա~նի տիւնեամըղըն ազալլի 240 միլեօն եա~շընտա օլտուղը անլաշըլմըլ տըր:

ՄԱԼԻԻՄԱԹ ՓԱՐՁԱԼԱՐԷ

Բուսիատա կէչէն սէնէ 6 այտա 300 քիչի իտամա հիւքմ օլունմըլ, 184իւ ա~սըլմըլ տըր:

—Աճէմ Շահընըն աթընըն գույրուղու 6 փարմագ գըրմըղը պոյանմըլ տըր. պու իմ~թիյազ եալընըլ Շահա մախսուս իմիշ:

Եվրօփատա էն չօգ գաթլ ճինայէ~թի իթալիատա փուգու պուլույօր. ֆա~գաթ պիզիմ մէմլէքէթէ եէթիշէմէզլէր, պիզ սըրասը կէլիւսէ 3 կիւնտէ 80 սէնէ~լիք իշ կէօրիւրիւզ:

—Ֆիւճէթէն վէֆիյաթ գարըլարտա էրքէքլէրտէ օլտուղունըն ծտէ պիլի նիս~պէթինտէ տիլ:

—Տիւնեատա էն ուղուն պոյու էհալի նօրվէճիլէր, էն գըսասար Լափլանտի~յալըլար տըր, պունլարըն մէմլէքէթի եան եանա տըր:

—Ճափա ատասընտա պիլ նէվ էօրիւմ~ճէք վար իմիշ քի, եափտըղը աղը անճագ պըչագ իլէ քէսէպիլիլ իմիշլին. (պունա պէն տա ինանմատըմ):

—Վիէննատա 32,000 տիլէնճի վար, պունլարըն գաղանճը ամէլէնիլնքինտէն եիւք~սէք իմիշ:

—Բուսիատա սէնէվի 86 եօրթու կիւն~

լէրի վար: Բուսիատա պաղը լօղանթալարտա~օրթատա պիլ հափուզ եափըլ իշինտէ պալըգ պէպէյօրլար. միւշթէրիլէր իսթէ~տիլքէրի պալըղը թուլթուպ փիշիլտիպ եէյօրլար:

—Նիւ Եօրգըն գարշըրնտա ճէրզի Սի~թիտէ պիլ քիլիսէ եափըլըյօր, միմարը ա~մէլէսի քեաֆֆէթէն գարըլար տըր:

—Նիւպուրկտա պիլ պազգալ պիլ լի~րայա էսքի քիլիլ պիլ թասվիլ սաթունալ~մըլ, սօնրա Բաֆայէլին իշէրինտէն օլտըղը անլաշըլըլ 4,500 լիրայա սաթըլմըլ:

—Փարիզտէ~ եագընտա պիլ մարանկօզ 20 ֆրանգա պիլ սուրէթ չէրչիվէսի սա~թըն ալըր. իշինտէ պիլ քիլիլ մուշամմա վար իմիշ, չըգարըլ պիլ քէօշէյէ աթար: Պիլ գաշ կիւն սօնրա պիլ ըէսսամ կէլիպ մուշամմայը կէօրիւր վէ «Պուրատա պիլ խազինէ վար խապէրին եօզ», տէյու պա~ղըրըր: Բաֆայէլին «Ագամ վէ եւա» թաս~վիլի իմիշ: 10,000 ֆրանգա սաթըլըր: Պիլ պաշգասընըն 12 զրուշա ալտըղը պիլ սուրէթ 3,500 լիրայա սաթըլմըլ:

—Լօրա Կրօֆըրըն գարըլը հէր սէնէ պիլ հաֆթա թէպաիլ ի գըյաֆէթ էտիպ թամմ պիլ չինկեանէ էօմիւ եաշար իմիշ, չատըրտա սաքին օլուպ գալպուր էլէք սա~թարազ վազթ կէչիլիլ իմիշ:

—Ամէրիգատա Ուաշինկթընտա պիլ ա~ղաճ վար. 200 եաշընտա իմիշ: Պէտէնի~նի օն արշըն եօգարըլտան քէսիպ իւզէրին~տէ մուսիգա թագըմը օթուրույօր, իշինի տախի օյմուշար վէ սանտալեալար գոյ~մուշար, օտա խըզմէթի կէօրիւյօր. գուլթ~րու 12 արշըն տըր:

—Ինկիլթէրա էհալիսի սէնէվի իշկի իշկին 150 միլեօն լիրա սարֆ էտիյօր:

—Տիւնեատաքի հէփ փարա ատէմլէրէ թագսիմ օլունտա տտէմ պաշընա 6 լիրա տիւշիլյօր:

—Լիզպօնտա պիլ գարընըն էվինտէ եանըլըն զուհուր էթտիլինտէ փափաղան

գուշու պաղըրարադ խապեր վերմիշ. վէ գուրթարմըշ: Գարը վէֆաթ էսէր իքէն պու գուշա սէնէվի 200 լիրա վասիյէթ էթմիշ: Փարիզտէ մատամ Գլէր հէփ սէր-վէթինի գըզընա վէ քէօփէյինէ վասիյէթ էթմիշ:

—Փէրուտա պիր քիլիսէտէ սիկարա ի-չիյօրլար իմիշ:

—Սըֆֆօքտա պիր մէշէ աղաճը վար իմիշ քի, թարիխի միլատըն 640 սէնէ-սինտէ Խրիսթիյան միսիօնէրլէր ընուն ալ-թընտա Սագօսըլարա վազ էթմիշլէր:

—Եագընտա վուգու պուլան Գրիփէն տավասընտա 2,500 լիրա թէլէկրաֆի վէ ղազէթա մուխապէրէսի իչիւն մասրաֆ օլ-մուշ:

Փարիզտէ Փօնթէնօպլօ սէրայընտա պիր ասմա վար քի իւզէրինտէ 6,200 սալգըմ իւզիւմ օլուր իմիշ:

—Ավսթրալիանըն ղարպի թարաֆընտա պիր ինճու պուլունմըշ 6,000 լիրա գըյ-մէթինտէ:

—Ինկիլիզ Պարօն Ֆօրէսթին սէնէվի իրատը պիր պուշուգ միլեօն լիրա սըր: Պարօն Հիրշ պունու էվլասըղա ալմըշ վէ Ավսթրիատա Պարօնըրգ ըրլթալէսինէ հաիզ օլմուշ, սնորա մէշուր չօղօլթճը Մընսէ-րին սուլ գէվճէսի իլէ էվլէնմիշ:

—Ամէրիգատա Տիլլօն շէհրինտէ հապա-խանէ փէնճէրէյէրինին տէմիրլէրինտէն գուվլէթի էլէթթըրիգ ազընթըր կէչիրի-յօրլար, վէ քիմնէ գաշմագ թէճրիպէսինէ կէլմէյօր:

—Լօնտրատա էօյլէ քիլիսէլէր վար քի վարզ սէնէվի 1,000 լիրա ալըր, 5—10 նուֆուզ ճէմաաթը վար: Շարգըն տա էօյլէ քիլիսէլէրի վար քի պին, պին պէշ ելուզ քիչի ճէմաաթը վար, վարզ 150 լիրա ալըր:

—Մատրիատա Շահանի սէրայ աիւն-հատա էն կիւզէլլէրինտէն տիր. պինանըն թապանը 470 միւրէպպա այազ օլուպ, պիր սալօնը վար քի 240 միւրէպպա այազ

սըր: Սալթ պէյազ մէրմէրաէն եափըմըշ օլուպ իւզէրի ճամ իլէ գափը տըր: Պիր միլեօն լիրա մասրաֆ օլմուշ:

—Ալմանիատա փօլիպլէրին հանլարընա պիր տէ քէօփէք վէրիյօրլար, վէ պուն-լարըն չօգ մուալէնէթլէրի օլույօր իմիշ:

—Պէարիցտէ Գարլիօն հօթէլինտէ հօ-թէլէ մախսուս պիր հալա կէմիսի վար քի միւշթէրիլէր պինիպ կէզէպիլիյօրլար:

—Եագընտա Ղանճ ըրմագը ճօշմուշ չօգ ասէմ պօղուլմըշ. պիր ֆիլ օ թարա-ֆա պու թարաֆա եիւզէրէք պիր թարաֆ-տան իփ կէօթիւրիւպ տիկէր թարաֆտան ինտան թաչըյարագ պին քիչի գուրթարմըշ:

—Օտէսա թարաֆընտա պիր շմէնտը-ֆէրտէ 1,600 գարը ամէլէ չալըշլօր:

—Լօնտրատա պիր թէք էլմա 14 1/2 լիրայա սաթըմըշ. եիքսէքլիյի 5 փարմագ, ղիրվէսի 16 փարմագ վէ աղըրլըշ 250 սիրհէմ իմիշ:

—Պիր խանճը գափույա էնֆիլյէ գօ-յուպ ընտան չէքէնլէրտէն խասթախանէ իչիւն փարա թօփլամըշ, պուրնու ուֆագ օրանլարտան 10 փարա, իրի օլանլարտան 20 փարա ալարագ 5 1/2 լիրա թօփլամըշ:

—Եագընլարտա Ինկիլթէրրատա վէ-ֆաթ էտէն իքի միլիօնէրլէրին թէրէքէ-սինտէն հիւքիւմէթ 3,050,000 Լնկ. լիրա-սը վէրլի ալմըշ տըր:

Ա. Ս. Ն.

ՐՈՒՍԻԱՏԱ ՆԻՍԱ ԹԱԻՖԵՍԻՆԻՆ ՀԱԼԻ

Մր. Էօթէն Ջապէլ պիր Ալման ղազէ-թապընտա՝ Բուսիատա թաիֆէ ի նիսանըն հալինտէն պահա էթտիյի սըրատա աթի-տէքի մալիւմաթը վէրմիշ տիր:

Բուսիատա ավամմը նաու պէյնինտէ թաիֆէ ի նիսա, քէնտի ղէվճէրլինին է-լինտէ սատէճէ պիր ալթթ մագամընտա օ-լուպ, անլէր սատէթա հայլանաթը պէյ-թիյէ մէսապէսինտէ կէօզէսիլիլէր:

տէմէր խմբէտիքէրի կիպի քէնտի զէվճէ-
լէրինի թէքտիր էտիպ անլէրի տէօմէք,
աճ պրագմագ վէ անլէրէ էն ատի իշլէրի
եափաբրմագլըղա ճիւրաթ էտէրլէր : Կէնճ
գըղլար հայվանլար միսիլու միւշթէրիյէ
պէքլէմէք իւզրէ չարչուլարտա պուլուն-
տուրուլուլար : Ենէն տէ Բուսիանըն
նիսա թաիֆէսի փէք ալի ճէնապ վէ գահ-
րէման քիմնէլէր տիրլէր : Անլէր Ֆրանսըղ
նիսա թաիֆէսի կիպի չէնմէչրէպ վէ Ալ-
ման նիսաը կիպի միւթէֆէքքիւր տէյիլ-
լէր իսէ տէ , զէքի վէ կէրմիյէթլի օլուպ
սիյասի հիւրրիյէթէ հարիս տիրլէր :

Սէվաիքլէրի քիմնէյէ գարչը էօմրիւն
էն աղըր միւշքիւլաթընտա պիլէ անլէր իշ-
թիրաք վէ մուսվէնէթ կէօսթէրիպ սա-
տըգ վէ ֆէտաքեար պուլունուլար : Պի-
րինճի Նիքօլա թաիթա ճալիս օլտուղու
էննատա պիր իսեան զուհուր էտիպ , ան-
տէ մէմլէքէթին էն էյի վէ եիւքսէք սը-
նըֆընտան աուէմէր զիմէտիսէլ իտիլէր :
Պու սարլարտան չօղլարը Սիպէրիպայ նէ-
ֆի էտիլիպ զէվճէլէրի քէնտի զէվճէլէրինի
թաթլիգ էթմէքլիյէ հիւրր վէ մուսթար
պրագլըլուլար : Փագաթ պու Բուս խա-
նըմլարտան փէք չօղլար գօճալարը իլէ
պէրապէր մէնֆայա կիթմէյի թէրճիհ է-
տիպ Սիպէրիանըն պուզ իլէ գափըլ չէօլ-
լէրինտէ էճէլիզ վէֆաթ էթտիլէր :

Բուսիատա թաիֆէ ի նիսանըն էլէնէվի
տիկէր չայանը տիգգաթ պիր սըֆէթ ի
մախսուսէսի տէ հէյէթ իճթիմաիյէտէ չօգ
տաիրէլէրտէ թաիֆէ ի զիւքիւր իլէ ըէգա-
պէթ էտիպ քէնտի նուֆուզ վէ իսթիգ-
լիլիյէթլէրինի էլտէ էթմէք խուսուսընտա
իհրազ էթտիքլէրի ֆաալիյէթ տիր :

Քէզալիք պունլար՝ մէտէնիյէթին թէ-
րագգիսի վէ սուլճ ու աաալիշին թէնմինի
խուսուսընտա տաիսի փէք ֆաալ պուլու-
նույօրլար : Խուսուսա եիւքսէք թագըմ-
տան օլանլար արապընտա չօղլար թէպու-
պէթ վէ թիմարճըլըգ էտիպ, չէհըր վէ գա-

սագալարտա՝ խաթթախանէլէր , իմալաթ-
խանէլէր վէ հէր նէվի տարիւլ աճէզէլէր
թէնսիս էտիյօրլար : Անլէրին սանճաղը
իւզէրինտէ «Իւմ վէ հիւրրիյէթ» եաղըլը
տըր : Անլէրին նիշանկեահը Բուսիատա թաի-
ֆէ ի նիսանըն սիրէթինի թէրֆի էթմէք ,
վէ գաաթիմտէն պէրու տաիսիլի մէմլէ-
քէթտէ հիւքմֆէրմա օլտուղու իւզրէ թաի-
ֆէ ի նիսանըն էսաթէթինի վէ թաիֆէ ի
զիւքիւրին թէհաքիւմինի մահվ պիրլէ,
չիմալիքի խարապէլէր իւզէրինտէ մէտէնի-
յէթ ի հաղըրէ նուրույլէ շաշաասագ օլան
եէնի պիր հէյէթ ի իճթիմաիյէ իգամէ
էթմէք տիր :

ՏէօվիՏ ԼիվիհԵԼՍՅԵՆ

5.

Լիվինկաթըն՝ օ մահալտա ուզուն միւտ-
տէթ պէքլէտիքաէն սօնրա եէնի պիր մի-
սիօնէր մէքքէզի թէչքիլ վէ թէնսիսինէ
տաիր հէյէթ ի խաթթտէն ըուխաթ ալըպ
Քիւրիւմանըն 250 միլ չիմալինտէ Մա-
պօթա նամ մահալէ կիտէրէք՝ մէզքիւր
էմէլինի գուվէտէն ֆիլիլէ իւրաճ էյլէտի :
Պու վագթլարտա իտի քի, պիր կիւն գա-
րիյէնին գօյուն սիւրիւսիւ իւզէրինէ պիր
արպանըն հիւճիւմ էտէրէք աղիւմ թէլէ-
ֆաթ վէրմիշ իտիյինէ տաիր խապէր ալըպ
անը մահասէրէ վէ թէլէֆ էթմէք իւզրէ
եէրլիլէր իլէ պէրապէր արպանըն պուլուն-
տըղը եէրէ գօշտու : Օրատա արպան քէն-
տինին իւզէրինէ հիւճիւմ էտինճէ անըն
իլէ գապրաշորղընտա արպան քէնտինին
պիր գօյունը զէտէլէտի իսէ տէ , ըէֆիգ-
լէրի իմաաաընա եէթիչիպ ճանլէրի էօլ-
տիւրտիլէր վէ Լիվինկաթըն գուրթուլուր :
Պու միւնասիպէթլէ Լիվինկաթըն պիր աօս-
թունա՝ «Արսլան գօրումաան թուլթուպ տա
պէնի եէրէ ֆըրլատընճա քէտի փէնչէսին-
տէն եէրէ աթըլան պիր ֆաթէ կիպի օլ-
տում», տէյու եազմըլ տըր :

Լիվինկաթըն՝ ատէմտէ էօյլէ պիր դըյ-մէթ վէ լիյադաթ կէօրիւր իտի .քի անըն ուղուրունա չէյթան վէ միգրօպլար իլէ , հաթթա արողանլար իլէ պիլէ դավրաշ-մագլըղը քէնտի ֆէրաիզի տաիրէսինտէ կէօրիւր իտի :

Գօլունուն եարասընտան իֆագաթ պու-լուպ քէնտի էլիլլէ ինչա էթմէքտէ օլ-տուղը խանէյի իթմամ էյլէտիքտէն պիր ազ սօնրա՝ Տր. Մօֆաթըն քէրիմէսիլլէ թէ-ղէվիլիւճ էյլէտի . պու քէնտինէ մանէնտ պիր էօմր արգատաշը իտի :

Լիվինկաթըն ֆարզ ալէմինին տար պիր քէօշէսինէ չէքիլիպ նէֆսինի խօշուտ է-տէն պիր իշճի տէյիլ , անճագ էլի եափ-մաղա հէր նէ իշ պուլուր իսէ անը պիւ-թիւն գուվիլէթիլլէ իծրայա սայ էտէն , հէմ տէ եափտըղը իշին հազգընտան կէ-լէն պիր զաթ իտի : Պիր պագարսըն օ՝ օթուրմը կէնճլէրի թալիմ էտէն պիր մուպլիմ , պիր ազ սօնրա իւպթիւ պաշը չամուր իլէ միւլէմմա պիր մէմուր տըր , պիր տէ քէլամ Ուլլահտան պահս էտէն պիր վաիզ , պիր ազ սօնկրա կէօզ եաշընը իլաճընա դարըշտորըպ սէֆիլ ինտանլարըն եարէսինի սարան նազիք վէ հալիմ պիր տօգթօր տըր : Կեահ աթլարըն սյազլարընը նալլայան պիր նալպէնտ , կեահ թէքէրլէք-լէրի թամիր էտէն պիր արապաճը , կեահ չիչէք վէ աղաճլար իլէ մէշղուլ պիր պաղ-չէպան , կեահ արողան վէ վահչիլէր իլէ գավրաշան պիր գահրէման իտի : Պագէն էօքիւզլէրէ պինմիշ սապր իլէ եօլուլուգ էտէն պիր սէյյահ , պաղէն չիչէք , հայ-վան , տաղ վէ վատիլէրի թէֆթիշ վէ թէհարրի էտէն պիր էհլի իլմ ի թապիաթ իտի , լաքին պունլարըն ճիւմէսինտէ վէ ճիւմէսինէ ֆաիգ օլարագ , օ՝ տիզ չէօք-միւշ վէ պիր չօճուգ միտալի Այլահըն հու-զուրընտա թէվաղու իլէ նիյազ էտէն պիր միւմին իտի : Աֆրիգանըն վահչիլէրի անըն էօլիւլէրի տիրիլտիր իտիլինէ ինանմաղլէ անըն

միւսթէնա պիր քիմնէ իտիլինէ չէհատէթ էթմէքտէ իտիլէր :

Անըն իծրաաթ վէ մուվաֆֆագիլլէթի-նին խապէրի Գէյփ Թաունը կէչիպ ինկիլ-թէրրայա գատար վասըլ օլտուգտա , սայ-քի ճիւմէ պէօյիւք ատէմլէրին դարըշտընա չըգան շօլ խատիմ , եանի Հասէտ , պու զա-թըն տախի ալէհինտէ գըլամ էյլէտի : Քէյի Թաունտա պուլունան միսիօնէրլէր , (Ալլահըն իշճիլէրի !) Լիվինկաթըն ալէյ-հինտէ ազվիյաթտա պուլունըպ , «Ս քէնտի հուտուտընը կէչիյօր» տէյու չի-քեայէթլէր էթմէյէ պաշատըլար : Լաքին Լիվինկաթընըն խասիմլէրի քէնտի հազգ-սըղ հիւճիւմլէրիլլէ անճագ քէնտի քէնտի-լէրինի քիւչիւլթմէքտէն մատա պիր չէյ եափամատըլար : Լիվինկաթըն հէմ քէնտի մագսէտինէ իըրմէթ էթմէք , հէմ տէ հատուտ իշճիլէրտէն տահա ուզագ պուլուն-մագ իւզրէ Մապօթայը թէրք իլէ 40 միլ չիմալտէ պուլունան Գօնուէնէ նազլ էտիպ օրատա տախի քէնտի ֆամիլեատը իշին էլիլլէ պիր խանէ ինչա էյլէտի : Լաքին սու գըլլէթինէ թէհամմիւլ էտէմէյէրէք , եէրլիլէր իլէ պիրիքտէ տահա զիյատէ չի-մալտէ պուլունան Գօլօպէնիլէ հիճրէթ էթ-տիլէր : Պու վազթա գատար քէնտինին Աֆրիգա հազգընտա թէշքիլ էթտիլի թէ-սափուրտան Լիվինկաթըն շու նէթիճէյէ կէլտի քի , պու վահչի տիյարը իս-լահ էթմէնին եէկեանէ թարիգի էվ-րօփատան պիր թագըմ Խըիսթիյան մու-հաճիլլէր կէթիլէրէք , անլէր վասըթա-սըլլէ եէրլիլէրէ եէնի սէնաաթլար թալիմ էթմէք , վէ անլէրէ քեամիլ աաէմ նասըլ օլուր իտիլինի պիլ ֆիլի կէօսթէրմէք տիր : Լաքին ասըլ միւշքիլաթ պու եէնի մուհա-ճիլլէրի իւքեան էթմէք իւզրէ միւնասիպ պիր մահալ պուլմագտա իտի :

ՎԵՐ. Ն. Մ. ԱԼԵՆ

Փէք տէրին էսէֆ վէ քէտէր իլէ խա-
պէր վէրմէյէ մէճպուր իզ քի, Առնա-
քերին միւէլլիֆի վէ միւտիր ի մէսուլը օլան
Վեր. Հ. Մ. Ալէն իւշ հաֆթա գատար
տէվամ էտէն գըսա պիր խաթալըգտան
սօնրա պու Չարչէնպիհ կիւնիւ սապահլալըն
ալաֆրանգա սաաթ էտէ Բապպոսա ուլումուշ
տըր : Միւթէվէֆֆա ի միւմաիլէյհ էվլէլա
իւմլոռէնգատան միւթէտսիր օլուպ սօնրա
րիյէթինին պիր թարաֆընտա սաթըման
ալամէթըրի կէօրիւլմիւշ իտի իտէ տէ, իքի
հաֆթա էվլէլ Բահնիւմաւտա խապէր վէր-
տիյիմիզ իւզրէ իֆազաթ պուլմաղա պաշ-
լամը իտի : Լաքին սօնրա րիյէթինին տի-
կէր թարաֆը տա միւթէտսիր օլարազ պու
քէրրէ իլլէթ փէք նազիք պիր հալ ու հէ-
յէթ քէսպ էյլէմիշ, վէ նիհայէթ գալպ
պու թազէիզէ տայանամայարազ՝ մուհապ-
պէթ վէ ֆէննին իսթիմալ էտէպիլէճէյի
հէր չարչէնին գուլլանըմաւընա րաղմէն
վէֆաթը փուգու պուլմը տըր : Մր. Ալէն
46 սիննինտէ օլուպ խարիւթտա աօղ-
մուշ, Ամէրիզանըն Ուիլէաման գօլէճինտէ
վէ Պանկօր իւմ ի իրահի մէքթէպինտէ իթ-
մամ ը միւտտէթ էյլէմիշ, պիր գաշ սէնէ
Վանտա միսիօնէր մագամընտա իլլէ-
յիպ, սօնրա Ամէրիզայա կիտէրէք պիր
գաշ սէնէ Կոյնակ նամ զաղէթանըն միւէլ-

լիֆիլի իլէ մէշլուլ օլուպ, 1903տէ պու մէմ-
լէքէթէ ալտէթ էյլէմիշ, վէ էվլէլա Պաղ-
չէճիք մէքթէպի ալիսինտէ չալըշլըշ վէ
շու սօն սէնէլէրտէ տախի Առնաքերին միւ-
տիրիլք վէ միւէլլիֆիլիին տէրիւհտէ էյ-
լէմիշ իտի : Միւթէվէֆֆա ի միւմաիլէյհ
պու մէմլէքէթ էհալիսինի, խուսուսա էր-
մէնի միլլէթինի ճիտաէն սէվէր, տաիմա
անլէրտէ օլան էյի շէյլէրի կէօրիւպ թէշ-
վիդ էթմէյէ հազըր պուլունուր իտի :
Էրմէնի լիսանընը սուհուլէթլէ իսթիմալ
էտէր, վէ էլ գօյտուղու թէշէպալիւսաթ
իչիւն հիւքսէք իտէալլար թէշքիլ էտէր
իտի : Առնաքերտէն մատա պիր տէ Օ-
rient (Օրիէնթ) նամ ինկիլիզճէ զաղէթանըն
նէշրինտէ մուալլէնէթ էտիպ ինկիլթէրրա վէ
Ամէրիզա էհալիսինի թիւրքիտա ճէվլէան
էտէն թէսալվուրաթա վազըֆ գըլմաղա
չալըշլըր իտի : Մր. Ալէնին վէֆաթը հէմ Մի-
շըն իչիւն հէմ տէ էհալիմիզ վէ միլլէթիմիզ
իչիւն պէօյիւք պիր զայաթ սայըլմալը տըր :
Պու միւնասիպէթլէ շու զայաթտան տօ-
լայը տէրին քէտէրիմիզի վէ կէրիտէ պը-
րազմըշ օլտուղու զէվճէ ի միւհթէրէմէսինէ
վէ պիր օլլան վէ 5 քէրիմէլէրինէ իշթի-
րաքըմըզը պիլպէյան ճիւմլէսինէ Բուհ իւլ
Գուտսըն թէսէլլիսինի թէմէննի էտէր իզ :
Յ. Վ. Վ.

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

ՄԵՃԼԻՍ Ի ՄԵՊՈՒՍԱՆ

26րնճը ինքիւնտա Շամ վէ Բիւթաիա մէ-
պուսալարընը՝ ֆօթաւտամ միւլազաթընըն հուզուզ
վէ մէնաֆի ի Օսմանիյէյէ աիտ օլան ճիւլէթլէրինէ
տաիր Խարիճիյէ նէզարէթինտէն սիւալ էտիլմէ-
սինի հալի թազրիլլէրի օգուհուպ պիլա միւզա-
քէրէ գապուլ օլունտու : Անտէն սօնրա Աիզը
տաքէր գանուհուհուհու Ղինճի մատտէսինին պու-
գիյէ ի միւզաքէրաթընա կիրիչիլտի : Հարպիյէ
նազըրը Մահմուտ Շէվքէթ փաշա իզահաթա

պաշլայըպ՝ հիւքիւմէթիմիզին հիւքիւմէթ ի ա-
քէրիյէ օլտուղուհու վէ օրտուհուհու զապիթլէրէ
չօգ ինթիյաճը պուլունտուղուհու վէ Ալման օր-
տուհուհուհու զապիթտան թէշքիլաթընը թաֆալլէն
պէյան էյլէտի : Մէքէաթիպ ի ալիյէ շաֆիտա-
նընը պիր սէնէ միւտտէթլէ միւքէլլէֆիլէթլէրի
իթիլաթ զապիթտանը թէշքիլաթընա մէտար օ-
լաճազընը վէ պուհտան մատա մէմուրիյին ի միւ-
քիյէյին վէզաիֆ վէ թէշքիլաթը տաքէրիլլէյէ
վազըֆ օլմալարը էլզէմ իտիլինտէն, պու նօզ-
թա ի նազարտան տախի պու պիր սէնէ միւ-
քէլլէֆիլէթլէ ի տաքէրիլլէյին գապուլ օլունմաթը
լազըմ իտիլին տէրմիյան էյլէտի : Վէ պիր ալ
միւզաքէրէտէն սօնրա մէքէաթիպ ի ալիյէ շու-

յիրտանընդն պիր սեհե միւտտէթլէ վազիֆէ ի ասքերիյէյէ թապի թուլութեալարը էքսերիյէթլէ գապուլ օլունտու : Մուխլիք սինիին 65տէն 60ա էնտիրիլմէսինէ տաիր պիր թագրիր օգու- նուպ ճիւղի միւղաքէրէտէն սօնրա գապուլ օ- լունտու : մէքեաթիպ ի իտաաիյէ ի խուսուսի- յէնին տէ վազիֆէ ի ասքերիյէ միւտտէթլինին պիր սէնէյէ էնտիրիլմէսինէ տաիր պիր թագրիր գրաաթ օլունուպ թէտգիգ օլունուա գ իւղրէ էն- ճիւմէնէ ինչվալէ օլունտու : Պուշտան սօնրա 11ինճի մատտէտէքի «Հէր սէնէ Մայիսին պի- րինճի կիւնիւ նոմէրօ քէշիտէսի իճրա օլունուր» , ֆըգրէսի «Հէր սէնէ Մայիսին պիրինճի կիւնիւն- տէն իթիպարէն» չէքլինէ վէ «Իլուլուն պիրինճի կիւնիւ էֆրաա ը ճէտիտէնին սէվգիյաթլունա իպ- թիտար օլունուր» ֆըգրէսի «Իլուլուն պիրինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն . . . » չէքլինէ իֆրաղ է- տիլտի : Մէճիլսին պիրինճի ճէլսէսինէ իսթամ վէրիլտի : Պիղա մէպուսու Տօգ . Արիֆ Իսմէթ պէյ պիրինճի ճէլսէնին սօնլարնա տօղրու քէն- տինտէ պիր ֆէնալըգ հիսա էտիպ ֆիւճճէթլէն վէֆաթ էթմիլ տիր : Պու միւնասիպլէն եէվմի մէղքիւրտէ մէճիւ թէքրարէն ինիգատ էթմէմիլ տիր : 27ինճի ինքիւնտու Տաիլիյէ նազըրընըն , մէմուրիյին խարճ ը բաշարը իլիւն 250,000 զուրուլ թալէպ էտէն վէ էնճիւմէն թարաֆըն- տան կէօնտէրիլմիլ օլան պիր թէգրիթէսի օգու- նուպ բուղնամէյէ գայտ օլունտու : Հալէպ մէ- պուսու Ալի Ճէնանի պէյին պէլէտիյէ գանու- նամէսինի իսլա՛ վէ թաաիլ էթմէք իւղրէ հա- զըրլամըլ օլունուլու պիր թագրիր օգունուպ էն- ճիւմէնէ կէօնտէրիլտի : Ախզը ասքէր գանու- նունուն էֆրաա ը մէզունէյի թանտիտ էտէն մատտէսինէ տաիր միւղաքէրէ ճէրէյան էյլէտի : Հարպիյէ մէմուրը մէղքիւր մատտէյի թէպտիլ էթմիլ օլարապ չու աթիտէքի չէքլտէ գրաաթ էյլէտի : «Էֆրատը մէզունէ , կէրէք սիւք ի աս- քերիյէ կիրմէգտէն էվլէլ , կէրէք կիրաթաէն սօնրա մուխիսիլիք հալինի քէպպ էտէն , մա- լուլիյէթի թէպէյիւն էյլէմէսիյլէ սալը վէրիլէն , մուխիինին մալուլիյէթի թէպէյիւն էթմէսիյլէ վէ եա փէտէրիինին սինին 60ը (էվլէլ 65 խալ) թէ- ճալուլ էյլէմէսիյլէ սալը վէրիլէն , պէտէլի նազ- տի վէրիպ թալիմինի իֆա վէ իքմալ էտէն վէ ալթընըն մատտէնին պէշինճի ֆըգրէսինտէ միւն- տէրիճ մէքեաթիպտէն իքմալ ը թանալ էտէրէք չէհատէթնամէ ալմիլ օլմալլէ պիր սէնէ վէ բէս- մի մէքեաթիպ ի իտաաիյէտէն վէ եա Մէքթէպ ի Սուլթանիտէն չէհատէթնամէ ալմըլ օլուպ իքի

սէնէ խրտմէթ ի ասքերիյէյի իֆա էթմիլ օլանլար տիր» : Պուշտան սօնրա Րիֆաթ փաշա Փօթա- տամ միւղապլընա տաիր իզահաթ թալէպ է- տէն թագրիրէրէ ճէվապ վէրմէյէ պաշալըպ , խարիճի սիյասիյաթլընա տաիր զազէթալարտա կէօրիլէն խապէրլէր իլէ իթապ ը ֆիքր էթմէ- մէք լազըլ իտիլինի թալսիլէ էթտիքտէն սօնրա քէլամա տէվամ էյլէյիպ , Փօթատամ միւղապ- թընըն Իրանտաքի Աչըգ գալու փօլիթիգասընը թէէմինտէն իալարէթ օլունուլունու վէ հիւքիւ- մէթ ի Օսմանիյէյէ գարչը թէճալուլի պիր չէյ օլմատըլընը վէ անճագ Ալմանիանըն Իրանըն չիմալընտաքի Բուսիա մէնաֆիլինի թաստըգ վէ քէվալիք Բուսիա տաիր Ալմանիանըն Իրանտաքի հուգուգ ը թէճալուլիյէսինի իթիրաֆտան պաշ- գա պիր մանալը հալլի օլմատըլընը սէօյլէտի , Պարօն Մարէշալ իլէ կէօրիւշտիլէնի վէ միւ- շարիլէյին Ալմանիա իլէ Բուսիա արասընտաքի մուգալէլէ՛ սըրֆ Իրան թօփրաղընտա տէմիր եօլ ինչասընա միւլէալլիգ օլունուլունու պէյան էյլէտիլինի վէ Ալմանիանըն Իրադ հազգընտա ինկիլթէրրա իլէ միւղաքէրաթա կիրիշտիլինին սալը օլմատըլընը պէյան էյլէտի : Ուարիճիյէ նա- զըրը Ալմանիա վէ Բուսիատան հուգուգ ը Օս- մանիյէյէ տօգունըր պիր հարաքէթ մէմուլ էթ- մէսիլինի վէ պու իքի տէվլէթին տօսթ տէվլէթ օլունուլունու վէ Պասրա քէօրֆէլինտէքի հու- գուգուլունուլունու չիւպէն էյլէմէսիլինի վէ իճապ էտէր իսէ ինկիլթէրրա իլէ միւղաքէրէ էտիլէ- պիլթէնիյին թէէյիտ էյլէտի : Պէրիտ պէյ թէքրար քիւրսիւյէ կէլիպ իթիրաղ էթմէք իսթէմիլ իսէ տէ միւմաիլէյէ ֆուրսաթ վէրիլմիլ տիր :

ՏԱԽԻԼԻ

Արնալուտ ըլիսլէրինտէն Իվանի Պօնի պիր միւղապլընտա , Արնալուտուլըն աշվալ ը հա- զըրէսինի քիւլ իլէ մէսթուր աթէշէ թէշպի՛ է- տիպ , լիսան վէ մէարիֆճէ հիւրրիյէթլէրի վէ հիւքիւմէթճէ մուլթարիյէթ ի իտարէլէրի թանթ ը թէմինաթա ալընմատըգճա թէքրարէն իսեան վէ ինգիլապա միւհէյիա իտիլէրինի պէյան էթմիլ տիր : — Թիւրքիա վէ Պուլկարիսթան արասընտա պիր թիճարէթ մուգալէլէնամէսի խուսուսընտա տէվամ էթմէքտէ օլան միւղաքէրաթ , Պուլ- կար հիւքիւմէթինին տիւվլէլ ի մուղազամատան պիրինէ մալսուս շարթլար թէքլիֆ էթմէսի , վէ չիմտիյէ գատար Թիւրքիա հարալաթ իւղէրինէ վապ էյլէտիլի կէօմիւք ընամինտէն մաթլուպ

թէնզիլաթա մուվաֆազաթ էյլէմէտիյի սէպէպ-տէն, միւնզաթի օլմուշ տրր։—Բիֆաթ փաշանըն ֆօթստամ միւլազաթը իչիւն մէճլիս ի մէպու-սան հուզուրընտա վուզու պուլան պէյանաթը Ալմանիա զազէթալարը թարաֆընտան նազլ էտիլէրէք հիւնս ի սուրէթլէ թէֆսիր օլունմագ-տա վէ պու միւնասէպէթլէ Ալմանիա-Թիւրքիա միւնասէպաթը մէվէտտէթ քեարանէսի հագգըն-տա իթմինանքեարանէ միւթալաաթ սէրա էտիլ-մէքտէ տիր։—Ամէրիզա հիւքիւմէթի 1915 սէ նէսինէ դատար հէր սէնէ պէշ Օսմանլը թալէ-պէսինի մէճճանէն Գօլօմպիա տար էլ ֆիւնուշը-նա գապուլ էսէճէյինի Պապը Ալիյէ թէպլիլ էթմիշ տիր։ Մէարքէ նէզարէթինտէ իճրա էաթ-լէն միւսապազա նէթիճէսինտէ ինթիխապ էտիլ-միշ օլան թալէպէլէր, կէլէճէք հաֆիթա զարֆըն-տա Իսթանպուլտան աղիմէթ էտէճէքլէր տիր։ Թալէպէլին հէր պիրինէ 400 ֆրանզ մաաշ թախսիս էտիլմիշ տիր։—Անվալը ֆէվզէլատէտէն օլարազ պու կիւնլէրտէ Պալտատտա գար հազ-մը տըր։—Միւնթէմիա ի Ամէրիգատան Աթի-նայա վիւրուտ էտէն թէլէզրաֆլարա նազարէն Ամէրիգա Բուհպանլարը Կիրիտ Լէհինտէ պէօ-յիւք պիր փրօփականտ հաթիմազլըզա գարար վէրմիշէր տիր։ Օլ խուսուստա պազը վազլար վազլար իրատ էթմիշէր տիր։ Ամէրիգատա կի-րիտ Լէհինտէ գուվէթլի պիր ազընթը մէվճուտ տըր։ Պու հարաքէթ Նիւ-Յօրք-Հէրլըշ զազէթա-սընըն թէշվիգիլէ հասըլ օլմուշ տըր։—Սօն իա-պէրէրէ նազարէն Ելմէնտէ Իմամ Եահեանըն թէշվիգաթլը պիր արայա կէլմիշ օլան ասը-լարըն ատէսի 60,000 թախմին օլունմագտա տըր։ Ասըլար Սանաա վէ Սինան փաշա արասըն-տա Եէրէշմիշ օլտուզլարընտան, Սանա իլէ Հո-տէյտա արասընտա մուխապէրաթ գաթ օլուն-մը տըր։ Եէմէն վալի վէ գօմանտարը մէսէլէյի էվլէլէճէ անլամը վէ նազարը տիգգաթա ալմը օլարազ Սանայը, վէ պիլճիւմլէ ասքէրի նօգ-թալարը թահքիւմ, վէ սէքիզ այ իչիւն լազըմ կէլէն գախիրէյի թէտարիք էթմիշտիրէր։ Պիր շախայա նազարէն Սէյիտ Իտրիս վէ Իմամ Եահ-եա Հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէ մուխալիֆ հարա-քէթ էթմէք իւզրէ պիր մուգաւէլէնամէ Եաթի-մըշար արր։ Եէմէնէ սէվգ էտիլմէք իւզրէ Տէօրիւնճիւ օրտուտան թահթը քիւհաա ալըն-մը օլան ալթը նիզամիյէ թապուրընըն սէվգի-յաթընա պաշանըլտըզը մահալինտէն վարիտ օ-լան խապէրլէրտէն անլաշըմը տըր։—Տէրիսաա-տէթտէ վէ ճիւլարընտա օն իւշ կիւնտէն պէրի գօ-

լէրա իլլէթինտէն պիր էսէր կէօրիւմէմիշ օլ-տուզընտան, Տէրիսաաթէթ մէվրուտաթընա գար-շը մէվզու մուալէնէ ի թըպպիյէ իլէ թէպլիւրա-թըն Յունւլ. Չալէն իթիպարէն իլզասը մէճ-լիս ի ումուրը սըհիյէճէ թահթը գարարա ա-լընմը տըր։—Սօն կիւնլէրտէ Տէրսիւմ, էտիրնէ վէ Կիւմիւլճինէ մէպուսլարը, Լութֆի Յիւքրի, Բիզա Թէվֆիգ վէ Իսմայիլ Հազգը պէլլէրէ պի-րէր թէհտիտամիգ մէքթուպլար վիւրուտ էյլէ-միշ տիր։—Օսմանլը գօմիթէսի ազալարընտան Հաճի Ատիլ Էօմէր վէ Նաճի պէլլէր Սթանպուլ-տա պուլունմագտա տըրլար։ Պազըլար միւմիլէյ-հոււմ Սթանպուլա, Օսմ. Գօմիթէսի մէքէլի իլէ Օսմ. Մէպուսան Մէճլիսինէ էքսէրիյէթ ֆըր-գասը արասընտա գուհուր էթմիշ օլան միւնա-տէլէլէրի թէալիյէ էթմէք, պազըլարտա, Սէ-լանիքտէքի գօմիթէնին թալիմաթընը մէպու-սանտա պուլունման գօմիթէյէ թագաթիւմ էթմէք իչիւն կէլմիշ տիրէր տէյու պէյանը Էքքեար էթմէքտէ տիրլէր։—Իթալիա զազէթալարը, Գա-րատազ վէ Թիւրքիա հուտուտը իւզէրինտէ թա-րաֆէյին թէտարիքաթը ասքէրիյէտէ պուլուն-սըզլարընտան տօլայը էնտիշէ էթմէքտէ տիրլէր։

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Էրմէնի ֆաթրիքի թարաֆընտան վուզու պուլան միւրաճաթ իւզէրինէ նէ էրմէնի վէ նէ տէ տիկէր Խրիսթիան էֆրատը ասքէրիյէտէն հիշ պիրինին Եէմէնէ կէօնտէրիւմէլէճէյի Հարապիյէ նազըրը Մահմուտ Շէվքէթ փաշա թարաֆըն-տան պէյան օլունմուշտըր։—Կիլիկիա տա էլիւվմ 5000 Եէթիւլէր պուլունուպ, պուլարտան 216սը հիւքիւմէթ էյթամիսանէլէրինտէ վէ 1500իւ էրմ. էյթամիսանէլէրինտէ գալլըմագտա տըր, միւ-թէպազիսի իսէ պիքէս վէ պիվպէ պիր հալտէ պուլունուշօրլար։ Կիլիկիա իչիւն թախսիս օ-լունմուշ օլան 10,000 լիրանըն նըսֆը մէզքիւր էյթամա, վէ նըսֆը տիկէրի իսէ օրատա պու-լունման 5000 տուլ գատընլարա սարֆ օլունմուշ տըր։—Յրանսա էտիպլէրինտէն պիր թազըմը, արալարընտա Մ. Մ. Անաթօլ Յրանս, Յրան-սիս տը Բրէսանսէ, Վիքթօր Պէռառ, Բիէռ Բիլլառ, Ժօրթ Կօլի վէ Յէրտինանտ Հէրօլտ պու-լունալըը հալտէ, Բուսիանըն խարիճիյէ նազըրը Մ. Սազոնօֆա պիր րէճանամէ թագաթիւմ էտէ-րէք, էլիւվմ Բուսիատա մահպուս օլարազ կիւն-տէն կիւնէ գաթիլէնմէքտէ օլան շաիր Պ. Ահա-րոնեանըն թախսիս էտիլմէսինի թալէպ էթմիշ

տիրէր: — Պիլէճիկտէ Էրմ. ճէմաաթ առաջնորդարը Դադուլ վրդ. ին Գոնիսյա կէօնտէրիւմէսինտէն սուլայր քիլիսէի գափաթմիշ օլարագ, Ծնունդ հօրթուսըն հէրքէս քէնտի խանէսինտէ կէչիւմիշ տիր: Պիր թագըմ քիմսէլէր, քիւչիւք սա պիլէրին վաթթիզսիզ գալմիշ, ճէնապէլէրին բուհանի ոյին իճրա օլմայարագ տէֆն օլունմուշ խորքէրինի զիքը իլէ գաթի պիր գարարըն վէրիւմսինի, վէ վէրիւմսինի հալտէ թէպսիլի մէզնէպէ կտէճէքէրինի Փաթրիզխանէյէ թէլէզրաֆիլէն պէյան էթմիշ տիրէր: — Փաթրիզ Դուրեան Սրբազան Ազգ. Ժողովա թագաթմ էթմիշ օլտուլը սօն մէքթուպըն ճէվապսիզ գալտըլըն վէ Ծնունդ միւնասիպէթիլէ կէրէք միլլի մէ պուսլարըն վէ կէրէք Մայր դիւանըն քէնտիսինի թէպսիլէ կէլմէտիքէրինի կէօրէքէք չօգ մէլուս օլմուշ վէ պուստան պէօյլէ Փաթրիզ քիւրսիսինէ ալտէթ էտէմէյէճէյինէ տաիր գանասթ հասըլ էտէրէք քէնտի խթիֆասընը Ասլիյէ նէզարէթինէ կէօնտէրմիշ տիր:

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Ատանա հատիսէսինտէ Համիտիյէ հօլունտա մագթուլէն չէրտ տիւշմիւշ օլան կապան վարդ Յակոբ էֆ. Ալպարսունըն վէ բէֆիլի Գարապազար վարդը կոտանիլին էֆ. Սիյանհանըն քէ միքէրի՝ անլէրին գաթմընը կէօրմիւշ օլան պիր կէնճին տէլալէթիլէ պուլունուպ, Գարապազարընա կէթրիւմիշ, վէ Յունւ. 8է միւնասթֆ կիրակիտէ միւնասիր պիր ճէնապէ ալայը իճրա էտիլէրէք, էնալի տնլէրէ գարըն հիսսիյաթ ր ինթիրամքեարանէլէրինի պէյան կէլմիւշէր տիր: — Պոտուրում գալապընտան ալտըլմըզ պիր մէքթուպաա հաղըմիւշ տըր քի, խմիլէրի աթիլալէ զիքը օլունան Հաճընը մահպուստը աթիլա նալի օլուպ սէպիլլէրի թալիլիյէ էտիլէլէր արասընտա զիքը օլունմուշ խէլէր տէ, նասըլ խէ անլէր պու միւնասատէտէն հիսսէտար օլմայարագ զընտանտա թէրք էտիլմիւշէր տիր: Անլէրին խմիլէրի շունլար տըր: — Սամուէլ Ծիլիկհան, Աւագ Փրնիկհան, Գրիգոր Զիլինկիհան, Արմինակ Տէր Փարցմիւն: — Քէսապըն Քէօրքինի քէօլիւնտէն Կարապետ էֆ. Աթիլիւան 22 սիննինտէ օլտուլըն հալտա պուստան 3 1/2 այ մուգատտէմ աքէր օլմուշ վէ Ատանասա 38ինճի ալայտա գայտ օլունմուշ խալի Մէրդում սաթլըճան իլլէթինտէն թուրքուլուպ իքի հաֆթա զարֆընտա վէֆաթ էլլէմիշ տիր: Ըննալէ ալայը

վեր. Հ. Աշճեանըն թահթ ր ըրյատէթինտէ միւնասիր պիր սուրէթտէ իճրա էտիլմիւշ տիր: Քէզալիք էկպէզ գալապընտան օլուպ Հաճընըն 3ինճի թալուրընա գայտ էտիլէն Զիլ Արթինին օլու. Յակոբ Փանօհան Յունւ. 13տէ կինէ Ատանասա մալէրիա խաթթարընտան վէֆաթ էլլէմիւշ տիր: Մէրդում 10 այ գատար մուգատտէմ էվլէմիւշ խալի: — Հաճընտան վեր. Րէճէպեան հաղըյօր քի, «Հէր Հինգշարթի կիւնիւ Փրօթէսթան էյթմիսինէսի թարաֆընտան էնալիսիլլին ֆաղիր խաթթարընա մէճանէն պազըրպ, իլամ տալի վէրիլմէքտէ տիր: Էյթմիսինէ թիմարճըր Միս Զումի վէ թապիլի Պէլէտիյէ թապիլ վէքիլ Տօգ. Սիմօն էֆ. Բիւֆէլիան տըր: — Սեպտ. 1տէն Դիկտ. 22յէ գատար պաղըրան խաթթարըն տտէտի Լուս., Փրօթ., Գաթթիլք վէ Իսլամարտան խարէթ օլմագ իւզրէ 216 տըր: Մէճանէն իլամ ալանլարըն տտէտի 200 գատար: — Էյթմիսինէտէն 50 թանէ էօքսիլ կէնճէր գայրըլպ, 38 տանէսի չէրին մէքթէպէրինտէ, 5ի Գօլէճտէ վէ 7սի սանասթտա տըրպար: Եթթիմ գրղլարըն սայրս 169 օլուպ, 153ի չէրին մէքթէպէրինտէ, 2սի Գօլէճտէ վէ 14ի էվ իլլէրինտէ տիրէր: «Էյթմիսինէ ըէսի Մր. Պարքըր պու սէնէ կէթիմէրաէն 60 օլան վէ 12 գրղէվէրէկէ կէթիւրիւպ, օրատա կէնի պիր էյթմիսինէ տէմիւշ տըր:» Լուս. ճէմիլէթինին միլլէթ էյթմիսինէսինտէ տալի 250 գատար կէթիմ վէ կէթիմէլէր Փաթրիզխանէ թարաֆընտան գայրըլմագտա տըրպար: Հիւքիւմէթ էյթմիսինէսինտէ տալի 100 գատար կէթիմ վէ կէթիմէլէր վար տըր: Մր. Կարապըրըն իտատի մէքթէպինտէ կէճէլի կիւնտիլլիւ 12 շայրա վար տըր: Հօմ մէքթէլինտէ 200ի միւլթէմալիլ գրղլար պուլունուպ, 70ի լէլլի տիրէր: Ատանասա խիլգաա էտէճէք օլան վիլայէթ Մէսլունան Մէճիսինէ Հաճընտան Մարտիրոս աղա Կէրթմէնտան թայլին օլունմուշ տըր: Ներսէս վարդապէս Դանիէլեան Հաճընտա իքի սէնէ մուվաֆֆագիլլէլէ իլլէտիքտէն սօնրա, Ատանայա Առաքնորդ օլմագ իւզրէ կիթմիւշ օլուպ, մուսալիլլին կէրինէ պուրայա Պուրոս վարդապէս Սարաճեան կէլմիւշ տիր: Կէչէն սէնէ Հաճըն էնալիսի սանքի հիլ զուրպէթէ չըգմատըլար, պու սէնէ հէման հարքըր թէպիւշ իչիւն զուրպէթէ կիթալէր: Կէչէն սէնէ չօգ խանէ կէլտի, կէչինտիլէր. պու սէնէ խանէ կէլմէտիլինտէն էնալի փէրիլան օլտուլար:»

Միւսիքի ի մեուլ վէ սահիպ ի իմֆիլպ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Օ. ԱՐԶՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱԱԹԸ
Տէրիսատէթ, Զագիսգըլար, Յակոբեան խան